

Ale kommun (KF)

Delårsrapport, januari-augusti 2016

Innehållsförteckning

1 Verksamhetsanalys	3
2 Ekonomisk analys.....	11
3 Avvikelseanalys skatteintäkter Ale kommun	25
4 Personalanalys Ale kommun	26
5 Verksamhetsmått per nämnd T2.....	28
6 Sammanfattning Kommunstyrelsen	30
7 Sammanfattning Utbildningsnämnden.....	31
8 Sammanfattning Omsorgs- och arbetsmarknadsnämnden.....	33
9 Sammanfattning Samhällsbyggnadsnämnden	34
10 Sammanfattning Kultur- och fritidsnämnden	35
11 Sammanfattning Överförmyndarnämnd.....	36

1 Verksamhetsanalys

1.1 Sammanfattning

Kund/Brukare

Kommunens viktigaste målsättning är att öka lusten att lära, vilket ska generera bättre kunskapsresultat i skolan. Utvecklingen går i rätt riktning och resultaten upp till årskurs 7 är väldigt lovande. Årskurs 8 och 9 utvecklas inte riktigt på samma sätt. De kommande åren blir det väldigt viktigt att följa de som nu går årskurs 6 och 7 för att säkerställa att deras positiva resultatutveckling består. Om inte behöver specifika åtgärder sättas in för att stödja organisationen och undervisningen de sista åren på högstadiet.

Tillväxten i kommunen är stor. I börja av augusti hade befolkningen ökat med 1,4 %. Detta innebär att årets mål om befolkningsökning kommer att uppnås med god marginal. Den snabba befolkningsökningen ställer krav på kommunens förmåga att leverera service. Tills nu har detta klarats, men inför skolstarten i Älvängen visade invånarna tydliga förväntningar och att det är viktigt att kommunen tidigt kommunicerar förutsättningarna och vad som erbjuds.

Den löpande Insiktsmätningen visar att bemötandet som företagare får när de kommer i kontakt med kommunen har förbättrats mer än våra målsättningar. Detta är väldigt glädjande och visar att nedlagt arbete ger resultat. Inom flera av de variabler som Svenskt näringsliv mäter kan vi inte se samma positiva utveckling. Analysen av de vårens mätning blir viktig för att se om de försämrade resultaten inom några av variablerna baseras på faktiska förändringar eller har andra orsaker.

Processer

Vetenskaplig grund och systematiskt kvalitetsarbete är viktiga framgångsfaktorer. Inom såväl utbildnings- som Omsorgs och arbetsmarknadsnämndens område fortsätter utvecklingen med dessa utgångspunkter. Förordningar ställer specifika krav inom respektive nämndområde. Övriga delar av förvaltningen ska sätta igång ett gemensamt arbete för att öka systematiken.

Arbetet med att underlätta människors vardag utvecklas processuellt genom att fler typärenden förs till kontaktcenter. Förändringen kommer att vara fullt genomförd 2018. En viktig fråga är hur vi ska arbeta med telefontillgänglighet. Under 2016 kommer telefonsystemet att bytas ut. Kombinationen nytt telefonsystem och kontaktcenter medför på sikt möjligheten att helt lämna telefon-tider. Invånare ska i framtiden kunna kontakta kommunen i alla typer av ärenden när kontaktcenter är öppet.

Samarbetet inom förvaltningen och mellan politiken och

professionen utvecklas efterhand. Vår förmåga till samarbete med tillit och förtroende som viktiga byggstenar kommer att vara avgörande för hur framgångsrik kommunen kan bli i omställningen till en förortskommun med stora inslag av stadskaraktär.

Resurser

Inom framförallt Omsorg- och arbetsmarknadsnämndens område har personalomsättningen ökat. Det är viktigt att det påbörjade arbetet med "Stolt omsorg i Ale" fortsätter. När arbetet med planering och budget för 2017 nu fortsätter är det en framgångsfaktor att medarbetarna känner sig delaktiga och kan utnyttja sina kompetenser

Möjligheterna att rekrytera rätt medarbetare inom bland annat byggprojektledning, socialsekreterare och förskolelärare är ett stort problem. Det finns inte utbildad arbetskraft att tillgå i tillräcklig omfattning. Det är nu dags att pröva alternativa sätt att tillgodose de behov som finns.

Kulturmätningen som genomförts visar på betydande skillnader mellan hur invånarna uppfattar kommunen och hur medarbetarna upplever det på sin arbetsplats. För att öka upplevelsen av att det är lätt att leva i Ale måste gapet minska. Kulturarbete i kombination med varumärkesarbete och förbättrad kommunikation är viktiga fokusområden under resten av året för att utveckla det värde som vi erbjuder invånare, företagare och andra intressenter.

Ekonomi

Nämnderna visar sammantaget i princip ett 0 resultat på driftverksamheten. Kommunstyrelsen har ett positivt utfall på 4,4 Mkr men det förklaras genom nya regler för komponentavskrivningar samt tillförsel av förstärkning 2015/2016 för flyktingsituationen. Överförmyndarnämnden är den nämnd som har den största procentuella avvikelsen. Nämndens situation behöver analyseras ytterligare.

Resultatet för de första 8 månaderna är + 21,3 Mkr. Utöver kommunstyrelsen resultat är de finansiella kostnaderna låga samt engångsintäkt vid fastighetsförsäljning.

Investeringarna fortsätter på en hög nivå för att möta tillkommande behov av kommunal service och uppgår till 116,6 Mkr under perioden. Nya lån på 80,0 Mkr har tagits upp för att delfinansiera investeringarna. Den ekonomiska utvecklingen kräver ett nytt synsätt på egenfinansiering och balans mellan resultat- och balansräkning. Verksamhetsplan och budget 2017 tar på ett bra sätt höjd för detta.

1.2 KF:s prioriterade mål och målvärden

Strategiska målsättningar:

1.2.1 Lust att lära i skolan

Mått	Utfall T2 2016	Målvärde 2016	Måluppfyllelse 2016
Andel elever som nått målen i alla ämnen, årskurs 9	66,1 %	71 %	93,1 %
Kommentar Ökningen jämfört med 2015 är 1,1. De som slutade åk 7 hade betydligt bättre resultat än sina 1 år äldre kamrater. För åk 8 vt 2016 är resultaten jämförbara med vt 2015. Spridningen inom elevgruppen har ökat jämfört med föregående år.			
Andelen elever i årskurs 8 som känner önskan att lära sig mer. Målet för 2018 är 55 %. För 2016 är målet 44%.	45 %	44 %	102,27 %
Andel behöriga till gymnasieskolans yrkesförberedande program. Målet för 2018 är 95%. För 2016 är målet 87 %.	78,1 %	87 %	89,77 %
Kommentar Behörigheten har minskat från 81% till 78,1% trots att andelen elever som har uppnått kunskapskraven i alla ämnen har ökat. Att behörigheten minskar samtidigt som meritvärdet och andelen som klarar kunskapskraven i alla ämnen ökar visar att skillnaden i elevgruppen har ökat. Det är fler som klarar alla mål, men också fler som inte får betyg			

Strategiska målsättningar:

1.2.2 Tillväxt

Mått	Utfall T2 2016	Målvärde 2016	Måluppfyllelse 2016
Befolkningstillväxten ska årligen vara 1,5%	1,42%	1,5%	95 %
Kommentar Befolkningstillväxten var den 10 augusti 1,42 %. Prognos för helåret med rak framskrivning innebär en befolkningsökning 2016 på 2,33 %			

Strategiska målsättningar:

1.2.3 Sysselsättning för alla

Mått	Utfall T2 2016	Målvärde 2016	Måluppfyllelse 2016
Andel arbetslösa och i program i åldern 18-24 år ska minska. Målet 2018 är att de ska vara 50 personer. Målsättning för 2016 är 100.	143	100	57 %

Målvärdet avser december respektive mätår. Säsongsvariationen är mycket stor. Förvaltningen undersöker därför hur mätetalet kan utvecklas.

Ett ambitiöst arbete har startats med fokus på frågan. Den initiala effekten är dock att den identifierar fler och nya ungdomar som adderas till målgruppen.

Målet kommer sannolikt inte att nås. Ett betydligt bredare arbete måste till för att målsättningen både på kort och lång tid ska uppnås. Inom förvaltningen har därför en projektplan riktad specifikt mot detta mål upprättats som involverar alla sektorer. Betydligt fler ungdomar måste erbjudas möjlighet till praktik eller motsvarande arbetsmarknadspolitisk insats inom förvaltningens verksamhet.

Strategiska målsättningar:

1.2.4 Värna livsmiljö

Mått	Utfall T2 2016	Målvärde 2016	Måluppfyllelse 2016
Insamling av matavfall från hushållen sker delvis och ska öka under mandatperioden. 2018 ska matavfall hämtas i 60 % av hushållen. För 2016 är målsättningen 30 %.	19 %	30 %	63 %
Kommentar Utfallet för målet insamling av matavfall är beroende på att beslut fattas om vilken metod som ska tillämpas. Målet kan uppnås på många olika sätt. Viktigast i nuläget är att beslut fattas och att arbetet med en modernisering av avfallshanteringen kan komma igång.			

Mått	Utfall T2 2016	Målvärde 2016	Måluppfyllelse 2016
Kommunens bilar ska vara miljöbilar. Målsättningen är att 100 % är miljöbilar.	53 %	75 %	
Kommentar			
Arbetet med målsättningen är beroende på tillgång till biogas. Många av de fordonstyper som behövs i kommunens verksamheter finns endast att tillgå med gasdrift. Som alternativ används Ecopar B som bränsle som miljömässigt är bra, men det innebär att fordonen inte klassas som miljöbilar.			

Strategiska målsättningar:

1.2.5 Delaktiga invånare och medarbetare

Mått	Utfall T2 2016	Målvärde 2016	Måluppfyllelse 2016
Andel invånare som upplever att de har insyn och inflytande över kommunens verksamhet ska öka. Målet 2016 är 45. Målsättningen 2018 är 50.	42 %	45 %	93,33 %

Delaktighet är en framgångsfaktor. Invånarna bedömer också att delaktighet är en prioriterad fråga att förbättra. Processen med att förändra kommunens arbete med delaktighet har gått långsamt. I november 2015 togs riktlinjer för invånardialog. Med detta som utgångspunkt måste befintliga dialogmetoder anpassas och utvecklas samt nya etableras. Det finns i dagsläget betydande svårigheter att komma fram i frågan att utveckla våra befintliga dialogmetoder.

Strategiska målsättningar:

1.2.6 Aktiv fritid

Mått	Utfall T2 2016	Målvärde 2016	Måluppfyllelse 2016
Andelen invånare som bedömer fritidsmöjligheterna i Ale som bra ska öka. Målet för 2016 är 60. Målsättningen för 2018 är 65 %.	57 %	60 %	95 %

Fritidsmöjligheterna bedöms genom SCB:s enkät till medborgarna. Enkäten genomförs vartannat år. Ale kommun lägger relativt stora resurser på kultur och fritid. Det framgår ändå av undersökningen att våra invånare skattar fritidsmöjligheterna lägre än motsvarande kommuner. Bedömningen har minskat med en enhet från 58 år 2014.

Strategiska målsättningar:

1.2.7 Underlätta människors vardag

Mått	Utfall T2 2016	Målvärde 2016	Måluppfyllelse 2016
Till mandatperiodens slut ska ett kontaktcenter, som vid första kontakten löser 70 procent av de enkla ärenden som aktualiseras, införas. För 2016 är målet 40 procent.	40 %	40 %	100 %
Kommentar			
Etablerande av kontaktcenter följer planeringen. Allt fler processer är kartlagda och ärenden flyttas successivt över till kontaktcenter.			
Sammanvägt Nöjd kund index för alla våra verksamheter skall öka			
Kommentar			
I nuläget finns det inte möjlighet att ta fram ett sammanvägt NKI. Förskolan och Äldreomsorgen är de enda verksamheter där underlag finns på årsbasis. NMI Nöjd Medborgarindex som omfattar alla verksamheter finns för 2014 och 2016. NMI har under dessa år ökat från 56 till 57			

Strategiska målsättningar:

1.2.8 Engagerade, stolta och delaktiga medarbetare

Mått	Utfall T2 2016	Målvärde 2016	Måluppfyllelse 2016
Andelen personal som arbetar heltid ska mätas. 2018 är målet 85 procent. Målsättningen 2016 är 81 %.	80 %	81 %	98,77 %
Kommentar	Andelen heltid har tertiäl 1 ökat till 80 vilket är över det uppsatta målet. Vid årets slut är 81 målvärde.		
Målet är att hälsan bland våra medarbetare skall vara bättre än genomsnittet i GR. För 2016 är målsättningen att det samlade sjukalet skall vara 7,6%.	7 %	7,6 %	107,89 %
Kommentar	Siffran för tillsvidareanställda var 1:a halvåret 7,0.		

Strategiska målsättningar:

1.2.9 Ekonomi för strategisk utveckling

Mått	Utfall T2 2016	Målvärde 2016	Måluppfyllelse 2016
Det redovisade resultatet är minst 2 procent av verksamhetens nettokostnader över tid	2,1 %	2 %	105 %
Soliditeten exklusive ansvarsförbindelse ska vara minst 40 %	51,6 %	40 %	129 %
Låneskuld, pensionsskuld inklusive ansvarsförbindelse och borgensåtagande ska per invånare inte överstiga 70 000 kronor	48 589	70 000	130,59 %
Över tid ska självfinansieringsgraden av kommunens investeringar vara minst 50 %	44 %	50 %	88 %
Kommentar	Den snabba ökningen av investeringar med ett lågt planerat resultat har lett till att målet för självfinansiering inte nås.		

1.3 Särskilda fokusområden

1.3.1 Social hållbarhet

Allmänna mål

Samtliga sektorer och nämnder arbetar aktivt med att stärka det sociala hållbarhetsperspektivet. I många fall sker detta över verksamhets- och avdelningsgränser inom den egna sektorn och i andra fall dessutom över sektorsgränserna. Sektor Arbete, Trygghet, Omsorg framhåller som exempel brukaråd inom hemtjänsten, Mötesplats spinneriet som ett forum för integration, tidiga samordnade insatser för barn och unga som sker i samverkan med skola, habilitering och socialtjänst när ett barn eller en ungdom riskerar att hamna i utanförskap. Sektor samhällsbyggnad framhåller sitt uppdrag att förbättra den sociala hållbarheten inom alla sina verksamheter men framför allt avseende boende och stadsmiljö. Nämnden pekar dock också på komplexiteten vid målkonflikter mellan kommunens uppdrag. Sektor Utbildning, Kultur, Fritid pekar på många av de verksamheter som bedrivs inom sektorn och hur dessa bidrar till att stärka den sociala hållbarheten. Ur integrationssynpunkt lyfts Välkomsten som exempel på hur man kan skapa en framgångsrik introduktion i skolsystemet. Dock har den planerade samverkan med socialtjänsten inte utvecklats i den takt som varit önskvärd. Även inom sektor Kommunstyrelsen sker arbete på operativ nivå för att stärka den sociala hållbarheten.

Det de allra flesta exempel har gemensamt är att de riktar sig till den enskilde individen för att stärka dennes egna förutsättningar. Kommunen driver dock utvecklingsarbete för att hitta former för en hållbar ledning och styrning ur samtliga hållbarhetsperspektiv. Grunden till detta är den övergripande styrningen med Visionen främst. I dagsläget finns det en betydande obalans där styrningen fokuserar på ekonomiska styrparametrar som är väl inarbetade och kända, medan vi nöjer oss med indikatorer inom den ekologisk och social hållbarhet. Detta innebär att ekonomiska avvikelser hanteras direkt och kraftfullt medan avvikelser inom de övriga dimensionerna i bästa fall behandlas betydligt långsammare. Utgångspunkten för arbetet med den sociala kartläggningen, som sker i samarbete med samtliga sektorer samt med SKL, polisen och Västra Götalandsregionen, är att ta fram parametrar som möjliggör styrning på samma sätt inom ekologisk och social hållbarhet. Kartläggningen av sociala kartläggningen beräknas vara klar till årsskiftet. Därefter tar arbetet med att formulera användbara styrparametrar vid. Arbetet ska också leda fram till en gemensam plan med polisen, innehållande ett eller flera medborgarlöften. Löftena har bland annat som mål att öka tryggheten i Ale.

1.4 Uppföljning av uppdrag från fullmäktige från 2015

Status	Uppdrag	Status
	En strategi för vatten- och avloppsverksamheten ska implementeras under året.	Pågående
Kommentar Va strategin är fastställd av kommunfullmäktige. Arbetet med va-programmet pågår och är sista steget i va-planen. Va-programmet kommer redovisa vilka områden som i dag saknar kommunalt va och vilka av dessa områden som prioriteras för kommunal va-utbyggnad etcetera.		
	Nya offentliga byggnader ska byggas med lågenergiteknik eller motsvarande.	Pågående
Kommentar Lågenergiteknik används när kommunen bygger nya hus. Den nya Kronanskolan är exempelvis en faktor 10 mer energieffektiv än de byggnader inom förskola/skola som har de sämsta energivärdena vi går från 400 Kwh/kvm till 40.		
	Vi skall utvärdera tillämpningen av LOV i kommunen.	Avslutad
	En strategi för hur olika detaljplaner ska prioriteras och som leder till minskade genomloppstider ska tas fram.	Pågående
Kommentar Förslag avses kopplas till nytt Bostadsförsörjningsprogram, BFP, som KF beslutar om under hösten. Strategin bör ingå i en handlingsplan hur tillväxtmålen och målen i BFP ska nås.		
	Fastighetsnära insamling av källsorterat hushållsavfall ska införas under mandatperioden. En plan för införande ska tas fram och kostnadssättas	Pågående med avvikelser
Kommentar Fastighetsnära insamling av källsorterat hushållsavfall har erbjudits flerfamiljshus och verksamheter sedan lång tid tillbaka. Arbetet med en ny avfallsplan för att införa fastighetsnära insamling även hos villakunder kommer att fortsätta under året.		
	Sektorerna skall samverka kring sociala investeringsperspektivet och tidiga/förebyggande insatser	Pågående
Kommentar MiniMili som är verksamhetens sociala investeringsprojekt fortgår enligt plan. Under perioden har alternativ för implementering i ordinarie verksamhet diskuterats. Planering för implementering pågår.		
	En plan för utvecklingen i Ales skolor ska vara känd i hela organisationen	Pågående
Kommentar Tre fokusområden är högst prioriterade 2016 i den pedagogiska delen av planen: Systematiskt kvalitetsarbete, pedagogiskt ledarskap och lusten att lära. Arbetet med att lyfta fram Lust att lära och dess innehåll återkommer kontinuerligt i olika sammanhang. En större informationsinsats har ännu ej genomförts.		
	I samverkan leda arbetet med fler näridrottsplatser.	Pågående
	Utvärdera och föreslå förändringar av föreningsbidragen med fokus på jämlikhet, jämställdhet, folkhälsoperspektiv samt höjning av nivån på stödet.	Pågående med avvikelser
	Våra ungdomar ska erbjudas feriearbete till avtalsenlig lön	Pågående
Kommentar Samtliga ungdomar födda -99 och -00 har erbjudits feriearbete 2016. Ferieplatser har täckt behovet av platser för målgruppen som beslutet avser. Det tillkom ytterligare målgrupper, såsom ensamkommande barn äldre än målgruppen samt ungdomar i andra ålderskategorier med andra behov. Ytterligare platser anskaffades för dessa målgrupper. En tendens till lägre grad av tillgänglighet märktes hos privata arbetsgivare. Kravet på att bidra till ungdomarnas lön med halva kostnaden bedöms ligga som grund.		
	Ale kommun ska arbeta med en Noll-vision för ungdomsarbetslösheten	Pågående
Kommentar Arbetsmarknadsenheten har genom aktivt samarbete med bl.a. försörjningsstödsenheten, UKF, Arbetsförmedlingen, och Öppenpsykiatriska mottagningen tagit ett helhetsgrepp för att Noll-visionen ska kunna förverkligas. Ale kommuns unga arbetslösa är kartlagda och identifierade. AME har genom sina insatser hittills under 2016 starkt bidragit till måluppfyllelsen.		
	Ett eller flera trygghetsboenden ska finnas i kommunen	Pågående
Kommentar I samband med planeringen av särskilt boende i Älvängen planeras också för ett trygghetsboende i anslutande flygel av huset.		
	Utreda möjligheten till elbilspool till exempel i samverkan med Alebyggen samt ansvara för att bygga ut fler möjligheter att ladda elbilar i kommunen.	Avslutad
Kommentar Upphandling är nu i slutfasen och en elbilspool kommer att införas från årsskiftet 2017. Utredningsfasen är avslutad.		
	Starta byggnation av nya förskoleavdelningar.	Avslutad
Kommentar Arbete pågår i enlighet med av KF beslutad lokalplaneringsprocess. Arbetet sker inom ramen för lokalmodellen varför uppdraget bedöms vara avslutat.		

	Stärk lovskolan så att behöriga lärare i alla ämnen som eleverna har behov av finns tillgängliga.	Pågående med avvikelser
Kommentar I sommarskolan 2016 var den övervägande delen av lärarna behöriga. Alla elever hade tillgång till behöriga lärare i kärnämnen.		
	Utarbeta en plan för utökad fysisk aktivitet i skolan.	Pågående med avvikelser
Kommentar Sektorn kommer att ge skolorna i uppdrag att tydliggöra hur de arbetar med fysisk aktivitet utifrån läroplanen		
	Kartlägga hur stor andelen av de undervisade timmarna som genomförs av lärare med rätt behörighet för ämnet.	Avslutad
	Pröva möjligheten att driva fler verksamheter utifrån konceptet meröppet.	Pågående
	Ansvara för utvecklingen av Jennylund (ridhus och friidrott) samt Säkra ridvägar.	Pågående
	En kartläggning av hur fler säkra busshållplatser ska byggas på landsbygden ska tas fram.	Pågående
Kommentar Arbetet pågår med framtagande av hur fler säkra busshållplatser ska byggas på landsbygden. Detta arbete sker i samråd med Västtrafik och Trafikverket och ambitionen är att det blir klart i höst.		
	Införa matlagning i hemmet som biståndsbedömd insats.	Avslutad
	Rätten att själv styra insatserna inom den beviljade hemtjänsttiden ska utvecklas.	Pågående
Kommentar Den enskilde har möjlighet att i dialog med personalen ändra de planerade insatserna inom de biståndsbedömda och beslutade stödet.		
	Genomlys individ- och familjeomsorgsverksamheten och sänka kostnaderna närmare standardkostnad för kommungruppen.	Pågående
Kommentar Genomlysningen från 2015 visade på höga kostnader framför allt på vuxenheten. En stor förändring har genomförts på enheten. Kostnader för köpta platser ligger väsentligt lägre under perioden jämfört med samma period föregående år. En negativ utveckling på kostnader för placeringar av barn och unga har skett under perioden. Fler placeringar än vad som budgeterats för, har varit nödvändiga. Under perioden har flertalet socialsekreterare på barn och unga slutat och ersätts av konsulter under rekrytering av ny personal. En hög arbetsbelastning och för lite tid till konkret ärende och metodhandledning kan leda till en högre placeringsfrekvens. Arbetet pågår med att åtgärda socialsekreterarnas arbetsmiljö och behov av och tillgång till konkret arbetsledning samtidigt med rekrytering av ny personal.		
	Leda arbetet med införande av personalkläder. System för personalkläder ska finnas inom omsorgen och barnomsorgen.	Pågående
	Undersöka möjligheten att erbjuda studentbostäder i kommunen.	Pågående
	Påbörja projektering av ny samlad kommunadministration.	Avslutad
Kommentar Projekteringen av ny kommunadministration sker i två spår. Konsult har upphandlats för arbetet med "Framtidens arbetsplats". Det konkreta arbetet kommer att påbörjas under fjärde kvartalet 2016 och slutföras under våren 2017. Arbetet med den första detaljplanen i Nödinge där kommunadministrationen ingår har startat. Överenskommelse har gjorts med Balder om markbyte för att kunna placera kommunadministrationen på bästa sätt. Projektering av byggnaden kommer att ledas av fastighetsavdelningen och kommer att ha framtidens arbetsplats och detaljplanearbetet som viktiga ingångsvärden.		
	Förändra färdtjänstreglementet så att Västra Götalandsregionen utgör färdtjänstområde för kommunen.	Avslutad
Kommentar Nytt färdtjänstreglementet gäller från 1 juli 2016. Västra Götalandsregionen utgör i detta färdtjänstnorm.		
	Jämställda löner är prioriterade	Avslutad
Kommentar Arbetet med jämställda löner är prioriterat i varje avtalsrörelse. Inom överskådlig tid kommer inte frågan att bli färdig. Arbetet ses som löpande varför uppdraget bör betraktas som avslutat.		
	För Kultur- och fritidsnämnden är det viktigt att utöka servicen inom exempelvis folkbiblioteksverksamheten. Ett nytt bibliotek centralt i Älvängen ska därför skyndsamt etableras.	Avslutad
Kommentar Det nya meröppna biblioteket i Älvängen öppnade i mars 2016.		
	Det drogförebyggande arbetet ska starta redan i år och ett tvärpolitiskt forum ska inrättas i syfte att utveckla det drogförebyggande arbetet i kommunen.	Avslutad med avvikelser
Kommentar Ale kommun (KF) En tvärgående politisk referensgrupp för arbetet med Tidiga samordnade insatser har inrättats under våren 2016. Den har ett bredare anslag än ett tvärpolitiskt forum för drogförebyggande arbete. Detta ingår dock som en del.		

	Utveckla nya former för medborgardialog.	Pågående
Kommentar Framtagande av handböcker för invånardialog har startat. Ett förändringsarbete av ortsutvecklingsmötena pågår.		
	Leda arbetet med införandet av heltid.	Pågående
Kommentar Pilotenheterna inom heltidsprojektet har startat sitt arbete. Erfarenheterna från dessa kommer att följas för att ligga till grund för hur det fortsatta arbetet ska läggas upp.		
	Att under 2015 skapa en modell som ger incitament för att minska användningen av timanställda.	Pågående
Kommentar Under 2016 kommer bemanningspoolen att överföras till Internservice. Den fasta bemanningen inom omsorgerna har ökat. Införandet av det nya bemanningssystemet Timecare innebär bättre möjlighet att minska användningen av timanställda.		

2 Ekonomisk analys

2.1 Förvaltningsberättelse

2.1.1 Delårsrapport för Ale kommun

Delårsrapporten är per augusti och görs enligt samma redovisningsprinciper som årsredovisningen, men med en något lägre specificeringsgrad. Förutom resultat- och balansräkning, kassaflödesanalys, drifts- och investeringssammanställningar, verksamhetsmått och prognos om utfallet per helår, ingår

även en avstämning av måluppfyllelsen av nämndernas uppdrag mot Verksamhetsplan 2016.

Kommunens affärsverksamhet redovisas i bilaga med resultat- och balansräkning.

2.1.2 Ale kommun

Årets budgeterade resultat

I den av Kommunfullmäktige 2015-06-15 § 103 antagna budgeten uppgick årets resultat till 5,0 Mkr. Nettokostnadsandelen var därmed budgeterad till 99,7 %.

Kommunfullmäktige beslutade 2015-11-30 § 173 att ge utbildningsnämnden en resursförstärkning med 5,0 Mkr genom att minska kommunstyrelsens ram med 2,5 Mkr och minska det planerade resultatet till 2,5 Mkr.

Kommunstyrelsen har 2015-10-15 § 185 beslutat om ramjustering för 2016 års helårseffekt av löneavtal 2015 med 28,4 Mkr och 2015-12-01 § 248 om jämställda löner med 2,3 Mkr.

Regeringen beslutade i december 2015 att tilldela ett statsbidrag som tillfälligt stöd till kommuner och landsting för att hantera den rådande flyktingsituationen. Det tillfälliga stödet utbetalades 2015 men avser att även täcka kostnader som kan uppstå under 2016. Eftersom det inte fanns några specifika kostnader i Ale kommun under 2015 har hela statsbidraget på 6,3 Mkr balanserats över till 2016. Rådet för kommunal redovisning (RKR) har yttrat sig över hur detta statsbidrag ska redovisas och beslutet är att bidraget i resultaträkningen ska klassificeras som generellt. Kommunfullmäktige beslutade därför 2016-06-20 § 136 att budgeten för ”skatteintäkter/GSB” ökas med 6,3 Mkr och att en budget för dessa kostnader läggs under KS med motsvarande belopp för 2016. Kommunfullmäktige beslutade 2016-04-11 § 58 att 1,0 Mkr ur detta anslag ska förstärka projektledningsförmågan inom kommunstyrelsen och verksamhet fastighet. Det kommer att under året tillkomma ytterligare åtgärder som kan finansieras ur denna tillfälliga budgetpost, bland annat förändringsarbeten på Spinneriet.

I budget 2016 avsattes medel som en reserv för

eventuell förändring av kostnadsutjämningsystemet 2016. Dessutom reserverades medel för ökade kapitalkostnader för kommunövergripande investeringar och sänkt internhyra. Totalt uppgår denna ”finansreserv” till 22,8 Mkr. Det har inte skett någon förändring av kostnadsutjämningsystemet 2016. Däremot försämrades skatteprognosen för 2016 (16:17) kraftigt. I samband med aprilrapporten överfördes 12,3 Mkr från ”finansreserven” för att täcka minskningen av förväntade skatteintäkter 2016 enligt vårens skatteprognos.

Från och med 2016 tillämpas reglerna kring komponentavskrivning. Detta innebär att tidigare kostnader för fastighetsunderhåll, som bokförts som en driftkostnad och finansierats via internhyran, nu kommer att bokföras som investering. Budget 2016 är inte uppbyggd på detta sätt eftersom den planerade revideringen av internhyresmodellen har försenats. Detta medför att internservice fastighet under kommunstyrelsen måste lämna ett lika stort överskott på driftbudgeten som de underhållsåtgärder som från och med 2016 bokförs som en investering. Prognosen för dessa underhållsåtgärder 2016 var ca 8 Mkr.

Kommunfullmäktige beslutade 2016-06-20 § 136 att samhällsbyggnadsnämndens ram sänks med 1,9 Mkr på grund av minskade kapitalkostnader genom övergång till komponentavskrivning (avskrivning av mark). De poster det handlar om är bussterminal Älvängen, lokalväg Älvängen samt väg vid Alekrossen. Motsvarande höjning sker av kommunens budgeterade resultat som då förändras till 4,4 Mkr.

Kommunfullmäktige beslutade 2016-06-20 § 136 också att tilldela omsorgs- och arbetsmarknadsnämnden kompletterande ramanslag på 4,5 Mkr för att stödja arbetet med ”Stolt omsorg i Ale”. Anslaget finansieras från posten ”finansreserv” som efter ovanstående justeringar nu uppgår till 6 Mkr.

Löneavtalet 2016

Medel för löneavtalet 2016 har budgeterats under kommunstyrelsen. Lönerevidering sker per april men ny lön och retroaktiv lön för perioden april-maj betalades ut i juni. I denna rapport har därför nämndernas ramar korrigerats med sammantaget 10,7 Mkr (enligt bilaga) på grund av lönerevisionen för nio månader.

Kommunals avtalsområde kommer att regleras senare under året.

Nämnderna kommer att kompenseras för de nya lönerna med helårseffekten i budget för 2017.

Delårsresultat

Det positiva delårsresultatet på 21,3 Mkr (28,6 Mkr). Positiva budgetavvikelse är bland annat extra statsbidrag för ökade kostnader för flyktingmottagning och i förhållande till budget, lägre kostnader för arbetsgivaravgifter/pensioner och färdtjänst. De finansiella kostnaderna är låga på grund av den extrema räntenivån. Härtill kommer försäljning av exploateringsfastighet, ökade taxeintäkter och uteblivna personalkostnader i samband med vakanser.

Negativa budgetavvikelse är främst den försämrade skatteprognosen men den balanseras i stort av den centrala ”finansreserven”.

Nettokostnaderna för hela kommunen är nästan 6 % högre än samma period föregående år. Personalkostnaderna har ökat med 8,4 % i jämförelse med samma period föregående år. Höjningen av de sociala avgifterna är en bidragande orsak men även de direkta lönekostnaderna har ökat kraftigt. Köpt verksamhet och konsultkostnader har också ökat i förhållande till föregående år.

Flyktingmottagande och ensamkommande

Kommunens verksamhet och ekonomi har i mycket stor utsträckning påverkats av flyktingsituationen. Bara under årets första åtta månader har 64,9 Mkr redovisats i ersättning från staten, främst Migrationsverket, för barn- och unga. Motsvarande belopp för samma period föregående år var 19,0 Mkr. Det är inte heller så att alla medel ännu har återsökts. Det finns naturligtvis en motsvarande kostnadssida men det finns för närvarande inte någon samlad bild av hur ekonomi och verksamhet samspelar. Nedan är exempel på verksamheter som startat:

- Ensamkommande barn har fått boende på Spinneriet och trycket har varit så stort att vissa rum har dubbelbelagts och verksamheten har tvingats att köpa platser externt.

- Ett utslussningsteam har påbörjat sitt uppdrag med att stödja de ensamkommandes övergång till ett självständigt liv med egen försörjning och eget boende. Teamet ska också arbeta med anknytningsärenden samt andra insatser kopplat till flykting/ensamkommande.
- Ett socialt företagande har startat i Mötesplats Spinneriet.
- Välkomsten, en samlad verksamhet för introduktion av nyanlända barn har startat inom sektor utbildning, kultur och fritid. Individ- och familjeomsorgen har också varit delaktiga och diskussioner pågår om möjligheten att samordna det totala flyktingmottagandet under en verksamhet.
- Ett ytterligare HVB-boende för ensamkommande har iordningsställs i Vikadamms lokaler, Vallmon 1, och ytterligare platser, Vallmon 2, förväntas öppna runt årsskiftet 2016/2017
- En lägenhet med två boende ungdomar i utslussning är färdigställd sedan april.
- Ytterligare en lägenhet används idag till asylsökande ungdomar med dygnet runt-personal. Denna kommer bli utslussningslägenhet så fort ungdomarna kan erbjudas plats i boendeverksamheten.
- För att ytterligare öka antalet boendeplatser för ensamkommande barn pågår planering för att ingå ideellt offentligt partnerskap med Räddningsmissionen, som då startar ett HVB-boende i kommunen.

Den nya bostättningslagen trädde i kraft 1 mars 2016 och innebär att Ale kommun under 2016 ska ta emot 98 flyktingar inom ramen för vuxenmottagandet. Totalt omfattar behovet ca 60-65 bostadslösningar för att klara flyktingmottagandet under 2016. Individ- och familjeomsorgen har i samverkan med Alebyggen kunnat lösa ett antal bostäder. Ale kommun har under perioden planerat mottagande för 60 personer. Innan årsskiftet ska kommunen lösa bostäder för resterande 38 individer, vilket kommer att ställa krav på lösningar utöver de som Alebyggen kan tillhandahålla.

Försämrade prognos för skatteintäkter.

Skatteprognosen från SKL 16:45 bygger på Skatteverkets preliminära taxeringsutfall för inkomståret 2015. Denna prognos är en försämring jämfört med föregående prognos på -7,0 Mkr och -19,3 Mkr i förhållande till ursprunglig budget. I förhållande till motsvarande prognos år 2015 är prognosen för ökningen av skatteintäkterna/generella statsbidrag mm 63,9 Mkr. vilket motsvarar 4,3 %. Härtill kommer det tillfälliga statsbidraget för ökade kostnader för flyktingmottagande på 6,3 Mkr.

Utdelningar mm

Kommuninvest har till Ale kommun översänt 1 447 tkr i överskottsutdelning. I och med att Ale kommun betalat in full medlemsinsats ger detta be-
lopp en direkt resultatpåverkan, istället för att som ti-
digare år återgå till Kommuninvest som ny medlems-
insats.

AB Alebyggen har lämnat en utdelning till Ale kom-
mun på 84 tkr och borgensavgift på 872 tkr.

Pensionsskuld/utbetalningar

Pensionsskulden har värderats enligt pensionsavtalet
KAP-KL och redovisas enligt den blandade mo-
dellen. En ny pensionsprognos har tagits fram av
KPA i samband med delårsbokslutet, men erfaren-
heten från tidigare års beställningar av prognoser i
samband med delårsboksluten är att de inte är helt
tillförlitliga. Vi har därför valt att använda prognosen
som lämnades i samband med årsbokslutet 2015.

Pensionsförmåner intjänade före 1998 samt ej ut-
fallna visstidspensioner redovisas som en ansvarsför-
bindelse och beräknas inklusive löneskatt uppgå till
576,9 Mkr den 31 augusti 2016. Detta är en minsk-
ning sedan årsbokslutet 2015 med 11,3 Mkr, vilket
förklaras av att pensionsutbetalningarna nu minskar
ansvarsförbindelsen.

Prognostiserat årsresultat

Prognosen för årets resultat är 29,7 Mkr, vilket är en
budgetavvikelse med 25,3 Mkr. Den positiva bud-
getavvikelsen kan kort sammanfattas med uppskat-
tade realisationsvinster på 7,8 Mkr, överskott på
driftbudgeten för fastighet med 6,5 Mkr på grund av
att underhållskostnader bokförs som investering ef-
ter införande av komponentavskrivning, låga finansi-
ella kostnader 7,5 Mkr och ej fullt nyttjat statsbidrag
för ökade kostnader för flyktingmottagning 4,8 Mkr.
Detta är intäkter av engångskaraktär och ska inte tol-
kas som överskott i den ordinarie verksamheten. De
överskott som prognostiseras för Samhällsbyggnads-
nämnden på 2,5 Mkr och för Kultur och fritids-
nämnden på 0,7 Mkr balanserar i stort det prognosti-
serade underskottet hos Utbildningsnämnden på -
2,9 Mkr och Överförmyndarnämnden med -0,5 Mkr.

Den försämrade skatteprognosen på -7 Mkr täcks till
största delen av den centrala ”finansreserven” på
6 Mkr.

Den s.k. sociala investeringen MiniMili har hittills i år
belastat kommunstyrelsens resultat med 0,9 Mkr och
årsprognosen är 1,5 Mkr. I avsättningen under eget
kapital återstår från 2015 års bokslut endast 0,5 Mkr.

Prognosen ger en nettokostnadsandel på 98,1% vil-
ket kan inrymmas under begreppet god ekonomisk
hushållning.

Balanskravet

Delårsresultatet uppfyller väl balanskravet:	Mkr
Periodens resultat	21,3
Avgår reavinster	-1,9
Ianspråktagande av social investeringsfond	0,5
Balanskravsresultat	19,9

Prognosen för årets resultat är positiv och kommu-
nen kommer därmed även år 2016 att uppfylla ba-
lanskravet. Det finns inte heller något behov av eller
möjlighet att röra resultatutjämningsreserven.

Borgensåtaganden

Kommunens borgensåtaganden för AB Alebyggen
har minskat med 14,4 Mkr under året och uppgår nu
till 433 Mkr.

Ale kommun har tecknat solidarisk borgen för Kom-
muninvests verksamhet. Enligt åtagandebesked från
Kommuninvest per 2016-06-30 är Ale kommuns an-
del av bolagets skulder/åtaganden 1 103,2 Mkr me-
dan andelen av tillgångarna är 1 091,5 Mkr.

Investeringar

Investeringsvolymen i verksamhetsplanen för 2 016
uppgick till 308 540 tkr.

Kommunstyrelsen beslutade 2015-09-15 § 167 enligt
önskemål från samhällsbyggnadsnämnden att
12 000 tkr i 2016 års investeringsbudget avseende
Va-anläggningar i Grönås/Älvängen fick ianspråk-
tas 2015. Dock ianspråk togs endast 2 500 tkr av
dessa 2015, varför 9 500 tkr ingår i KFs beslut 2016-
04-11 § 53 om överföring av 66 558 tkr av 2015 års
investeringsanslag till 2016. Dessutom beslutade
kommunfullmäktige vid detta tillfälle att minska
2016 års redan beslutade investeringsanslag med
27 500 tkr avseende anslaget ”ny- och ombyggnad
skolor/förskolor”. Kommunfullmäktige beslutade
2016-05-16 § 83 om ett tilläggsanslag på 25 498,3 tkr
för förvärv av fastigheterna Ale Utby
1:53, 2:29, 1:149, 3:98 och 3:59 för en köpeskilling
om totalt 35 Mkr.

Inkluderat ovan nämnda beslut uppgår nu investe-
ringsramen 2016 till 361 096,3 tkr.

Kommunfullmäktige beslutade 2016-04-11 § 54 att
ge samhällsbyggnadsnämnden rätt att omfördela,
maximalt 3 Mkr från tilldelat investeringsanslag, till
åtgärder för gatubelysning inom kommunens tätor-
ter. Samhällsbyggnadsnämnden har 2016-05-04 § 46

beslutat att omfördela 3 Mkr ur tilldelat investeringsanslag för år 2016 från investeringsanslag ”utbyggnad enligt K2020” till åtgärder för gatubelysning inom kommunens tätorter. Detta innebär att årets investeringsanslag för belysningsarbeten är sammantaget 5 Mkr och investeringsanslaget för K2020 är 0 Mkr. Stor del av årets investering är redan upparbetad och förslagsvis får arbetena fortlöpa utan avbrott med att en viss del av nästa års budget ianspråkats.

Hittills i år har 116,6 Mkr av den totala investeringsramen ianspråktagits, varav 55 Mkr avser den nya skolan i Kronogården. Utgifter motsvarande 11,4 Mkr för VA- och gatanläggningar i Kronogården har överförts från exploateringskontot. Konstgräsplanen i Nödinge och biblioteket i Älvängen är färdigställda.

Prognos för helåret är att ca 245 Mkr kommer att ianspråkats, varav investeringar i markreserven planeras till 45 Mkr. För investeringen Grönnäs-Älvängen överföringsledning beräknas 9,5 Mkr ianspråkats under året. Senarelagda projekt är bland annat åtgärder vid Jennylund och GC-bro Hålldammsbäcken. För taxefinansierad verksamhet är det främst årsanslagen som inte kommer att ianspråkats fullt ut under 2016.

Exploatering

Kommunens bundna kapital i exploateringsfastigheter uppgår nu till 17,8 Mkr. Då har 11,4 Mkr omförts för VA- och gatanläggningar i Kronogården till respektive verksamhetsområden. För Surte 1:75 m fl har 1,9 Mkr resultatförts som reavinst.

Verksamhetsområdena i Surte, Skepplanda, Häljered, Osbacken, Stora Viken m fl upptar nu ett bokfört värde på ca 23 Mkr.

BViV-projektet ligger nu på ca +2,4 Mkr.

Ekonomiska mål

Kommunens övergripande ekonomiska mål är att ha en ekonomi i balans.

Nettokostnadsandelen bör över tiden uppgå till högst 98 %, men kommunfullmäktige har valt att under några år budgetera en högre nettokostnadsandel. 2016 års budget har en nettokostnadsandel på 99,7%.

Periodens **resultat** uppgår till 21,3 Mkr (28,6 Mkr) och ligger på en nettokostnadsandel på 97,9 % (97,1 %). Årsprognosen är ett resultat på 30,2 Mkr, vilket ger en nettokostnadsandel på 98,1 %.

Nämndernas prognoser för årets **investeringar** upp-

går till 245,7 Mkr. Årets avskrivningar och prognosen för årets resultat uppgår till 108,7 Mkr. Detta ger en **självfinansieringsgrad** på 44 % vilket inte uppfyller det långsiktiga målet på minst 50 %.

Den långfristiga externa **låneskulden** har under året ökat med 80 Mkr till 310 Mkr. Det kommer att troligtvis uppstå behov av ökad upplåning under resterande delen av året. Kommunens låneskuld får uppgå till högst 800 Mkr under 2016 men hela detta utrymme kommer inte att ianspråkats.

185 Mkr (60 %) av lånen har rörlig ränta och resterande 125 Mkr (40 %) har bunden ränta. Den genomsnittliga **årsräntan** beräknas till 0,76 %.

De låga räntekostnaderna förklaras av det extrema ränteläget med negativ ränta. Detta har gjort det mycket fördelaktigt att placera lånen med rörlig ränta och att låna relativt kort. Detta medför naturligtvis en viss risk men så länge kommunen behåller en rimlig räntebudget överväger fördelarna starkt.

Kommunens **likvida medel** var 79,8 Mkr den 31 augusti 2016.

Soliditeten uppgår till 51,6 % exklusive ansvarsförbindelsen för pensionsskulden före 1998. Om ansvarsförbindelsen inräknas är kommunens soliditet 24,9%. Detta uppfyller kommunens mål för soliditeten på minst 40 % exklusive ansvarsförbindelse och fortsatt positiv inklusive ansvarsförbindelsen.

Låneskuld, pensionsskuld inklusive ansvarsförbindelse **och borgensåtagande** ska per invånare inte överstiga 70 000 kronor. I delårsbokslutet per 2016-08-31 baserat på befolkningen 2016-06-30 blir skulden och borgensåtagande per invånare 48 589 kronor.

Årsarbetare (arbetad tid) och lönekostnader

På grund av konvertering till nytt HR-system är det problem med att jämföra uppgifter om personal och lönedata med tidigare år, därför utgår detta avsitt i förvaltningsberättelsen.

Nämndernas delårsresultat och årsprognos

Omsorgs-och arbetsmarknadsnämnden visar i augusti 2016 ett resultat på -0,2 Mkr och prognosen för helår är nollresultat. De olika verksamhetsområdena uppvisar emellertid mycket olika ekonomiskt resultat. Flyktingmottagandet, ersättning från Migrationsverket och personalsituationen har haft mycket stor påverkan på de ekonomiska förutsättningarna. Dessutom har implementeringen av det nya personalsystemet inneburit avsevärt ökade kostnader för övertid och arbete pågår nu med att utreda och kvalitetssäkra rutiner och schemaläggning.

Samhällsbyggnadsnämndens skatte- och internfinansierade verksamhet visar ett positivt resultat för perioden på 3,0 Mkr som främst förklaras av högre intäkter för bygg/mät, lägre personalkostnader än budgeterat på grund av vakanser samt att utfallet för bostadsanpassning är mycket lågt.

Sektorn prognostiserar ett överskott för den skattefinansierade verksamheten med sammantaget 2,5 Mkr.

Affärsverksamhet, Samhällsbyggnadsnämnden

VA-verksamheten ger för perioden ett överskott på 0,2 Mkr. Enheten prognostiserar ett överskott på ca 3 Mkr för året, dels p.g.a. ca 1,0 Mkr lägre kostnader än förväntat för skadeståndsanspråk, dels p.g.a. att komponentavskrivning innebär att kostnader för utförda arbeten i större utsträckning bokförs som investering. VA-enheten står för stora ekonomiska utmaningar när överföringsledningen från Älvängens reningsverk till Ryaverket färdigställs. Önskvärt är därför att kunna bygga en resultatfond fram till dess för att om möjligt begränsa framtida taxehöjningar.

Renhållningen ger för perioden ett överskott på 0,9 Mkr. Enheten prognostiserar ett överskott på ca 2 Mkr för året främst p.g.a. försenat beslut om framtida insamlingssystem. Målsättningen är att beslut kan fattas under 2016.

Utbildningsnämnden visar för perioden ett negativt resultat på -1,4 Mkr. Denna kostnad kommer att öka med 140 tkr/månad resten av året, vilket medför att interservice tillkommande kostnader tillsammans med verksamhetens prognostiserade utfall visar en negativ prognos på 2,9 Mkr på helår. Avvikelsen beror främst på den kostnad interservice debiterade nämnden under augusti månad. Starten av Kronans förskola och Glasblåsarens förskola ger ökade kostnader.

Verksamheten har påverkats i hög utsträckning av det stora mottagandet av nyanlända, vilket påverkar både kostnader och intäkter. Flödet av nyanlända har kraftigt avstannat och verksamheterna behöver nu anpassas för att balansera sina kostnader till lägre statsbidragsintäkter.

Kultur- och fritidsnämnden uppvisar för perioden ett överskott på 1,8 Mkr. Periodens resultat är till största delen förknippat med det specialdestinerade anslaget till utbyggnad av säkra ridvägar och till vakanta tjänster under våren.

Prognosen för årets resultat är ett överskott på 650 tkr eftersom utbyggnaden av ridvägarna pågår och merparten av vårens vakanta tjänster nu är tillsatta. Dessutom tillkommer kostnader för mat- och kulturfestivalen i oktober, kostnader för utredning

om simhallen och extra utdebiterade OH-kostnader från internservice.

Kommunstyrelsen redovisar för perioden en positiv budgetavvikelse på 4 Mkr. Internservice redovisar för perioden ett betydligt lägre resultat än förväntat. Trots detta räknar internservice med att ge ett positivt resultat vid årets slut på ca 6,5 Mkr. Det förutsätter ett fortsatt arbete kring kostnader och prissättning.

Årsprognosen för kommunstyrelsen i övrigt är ett överskott 5,5 Mkr som till största delen består av det extra statsbidraget för flyktingar.

Mini Mili (social investering) belastar periodens resultat med -0,9 Mkr. och årsprognosen är -1,5 Mkr.

Överförmyndarnämndens verksamhet uppvisar ett underskott på -0,7 Mkr för perioden efter väntade intäkter från Migrationsverket ger det en prognos på -0,5 Mkr i resultat vid årets slut. Under året har en överenskommelse inom förvaltningen gjorts att överförmyndarverksamheten erhåller ett fast belopp för varje barn som fått uppehållstillstånd. Få barn har fått uppehållstillstånd, varför det riktiga resultatet av denna överenskommelse ännu inte kan ses, samtidigt som arbetet med att ta fram fungerande rutiner för detta pågår mellan sektorerna. Osäkerhet finns dock i det fall att många, av andra kommuner i Ale placerade ensamkommande barn, får uppehållstillstånd, då arvodeskostnaderna i sin helhet landar på överförmyndarnämnden. Ytterligare faktorer som påverkar nämndens resultat är arvodeskostnaderna till ställföreträdare och mängden av nya ärenden.

2.1.3 Kommunens bolag och förbund

AB Alebyggen redovisar ett resultat efter finansiella poster på 36,4 Mkr (18,1 Mkr). Resultatet är en budgetavvikelse på +24,1 Mkr (+9,6 Mkr). Efter beräkning av bokslutsdispositioner och skatt uppskattas resultatet i den sammanställda redovisningen till 31,1 Mkr (14,1 Mkr.)

Alebyggens resultat enligt periodbokslut 8 månader uppgår till 36,4 Mkr jämfört med budget på 12,3 Mkr (8,5 Mkr).

Alebyggen har erhållit en utdelning från Ale Exploatering på 12,5 Mkr som ej var budgeterad. Utöver det ligger utfall för löpande underhåll och planerat underhåll kraftigt under budget vilket är den huvudsakliga förklaringen till den stora avvikelsen mot budget.

En uppskattad prognos för Alebyggens helårsresultat exkl. utdelning blir på 20-22 Mkr före bokslutsdispositioner och skatter eftersom löpande underhåll och planerat underhåll brukar ta fart under det sista tertialet under året.

Ale Exploatering AB, AB Alebyggens intressebolag (50 %), redovisar före bokslutsdispositioner och skatt en mindre förlust på -70 tkr (-314 kr). Med 50 % andel beräknas resultatet i den sammanställda redovisningen till 0,0 Mkr (0,0 Mkr.).

Alebyggens aktier kommer att säljas per den 26 september, så det är sista gången detta bolag är med i kommunens koncernredovisning.

Skådal 31:3 AB ägs till 100 % av AB Alebyggen. Bolaget äger enbart Bohus Centrum och förvärvades 1 april 2009. Bolaget redovisar ett underskott före bokslutsdispositioner och skatt på -626 tkr (-186 tkr). Budget för perioden är -0,6 Mkr (-0,6 Mkr). Resultatet ingår i den sammanställda redovisningen med -0,6 Mkr (-0,2 Mkr).

Man räknar med att bolaget kommer att redovisa förlust för hela 2016.

Ale Utveckling AB

Bolaget är fr o m år 2009 vilande.

En väg efter rätt Tanke AB

Kommunen har i oktober 2015 förvärvat En väg efter rätt Tanke AB till ett värde av 8,1 Mkr som ett led i strategiskt markförvärv. De i bolaget ingående fastigheterna planeras att överlätas från bolaget till kommunen. Fastigheterna har ett strategiskt läge i norra delen av Ale torg och kommer så småningom att behöva tas i anspråk för utveckling av Nödinge centrum. Fram tills dess ska fastigheterna hyras ut. Bolaget redovisar en vinst för perioden på 140 tkr före bokslutsdispositioner och skatt och ingår i den sammanställda redovisningen med 0,1 Mkr.

Bohus räddningstjänstförbund (BORF) är ett kommunalförbund med ansvar för räddningstjänsten i Ale och Kungälv kommuner. Ale kommuns andel av förbundet uppgår till 40 % och Kungälv kommuns andel uppgår till 60 %. Räddningstjänstförbundet redovisar ett positivt resultat på 2,0 Mkr (0,5 Mkr). Ale kommuns andel av resultatet är 0,8 Mkr, vilket ingår i den sammanställda redovisningen. Ale kommuns driftbidrag 2016 (t o m aug) till förbundet var 17,8 Mkr (17,2 Mkr) medan Kungälv kommuns driftbidrag var 26,7 Mkr (25,8 Mkr).

2.2 Sammandrag fem år, kommunen

Tkr	2012	2013	2014	2015	2016-08-31
Allmänt					
Folkmängd 31/12 *	27 842	28 074	28 423	28 862	29 120
Skattesats, kr	21,87	21,87	21,87	21,87	21,87
Ekonomiskt resultat					
Årets/periodens resultat, Mkr	40,0	37,5	35,8	41,2	21,3
Nettokostnadsandel	97,0%	97,3%	97,5%	97,2%	97,9%
Nettoinvesteringar, Mkr	150,8	84,6	139,7	295,1	116,6
Tillgångar och skulder					
Anläggningstillgångar, Mkr	920,4	929,9	990,5	1 288,5	1 352,6
Långfristiga låneskulder, Mkr	120,0	120,0	120,0	230,0	310,0
Lån som andel av anläggningstillgångar	13%	13%	12%	20%	23%
Eget kapital, Mkr	702,4	739,9	775,7	816,9	838,2
Soliditet	58,0%	61,0%	59,4%	53,7%	51,6%
Borgensåtagande, Mkr	639,7	612,3	456,6	447,4	433,0
Pensionsskuld, Mkr **	67,6	82,3	88,3	92,2	94,9
Ansvarförbindelse, pensioner, Mkr	600,1	637,1	612,9	588,2	576,9
Per invånare					
Anläggningstillgångar, kr	33 059	33 125	34 848	44 642	46 448
Långfristiga låneskulder, kr	4 310	4 274	4 222	7 969	10 646
Borgensåtaganden, kr	22 977	21 811	16 063	15 501	14 870
Pensionsskuld inkl ansvarförbindelse, kr	23 982	25 627	24 669	23 573	23 073

*) För 2016 anges folkmängden per 2016-06-30.

**) Från och med år 1998 redovisas pensionsskulden enligt "blandmodellen" och från och med år 2000 redovisas den del, som den anställda själv ska placera, som kortfristig skuld.

2.3 Ekonomisk sammanställning

Resultaträkning

Mkr	Not	Kommunen		Kommunkoncernen	
		2015-08-31	2016-08-31	2015-08-31	2016-08-31
Verksamhetens intäkter	1	248,1	262,0	348,7	362,0
Verksamhetens kostnader	2	-1 155,3	-1 223,8	-1 211,8	-1 275,7
Avskrivningar	3	-49,3	-51,7	-66,6	-69,3
Verksamhetens nettokostnader		-956,5	-1 013,5	-929,7	-983,0
Skatteintäkter	4	820,9	859,6	820,9	859,6
Generella statsbidrag o utjämnings bidrag	5	169,1	175,9	169,1	175,9
Finansiella intäkter	6	3,7	2,6	2,5	1,6
Finansiella kostnader	7	-2,6	-2,2	-10,9	-7,5
Avgår resultat för affärsverksamheten	8	-6,0	-1,1	-6,0	-1,1
Skattekostnad	9	-	-	-4,0	-5,3
Resultat före extraordinära poster		28,6	21,3	41,9	40,2
Extraordinära intäkter/kostnader					
Periodens resultat		28,6	21,3	41,9	40,2
Nettokostnadsandel inkl finansnetto		97,1%	97,9%		

Kassaflödesanalys

Mkr	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2015-08-31	2016-08-31	2015-08-31	2016-08-31
Den löpande verksamheten				
Periodens resultat	28,6	21,3	41,9	40,2
Justering för av- och nedskrivningar	49,3	51,7	66,6	69,3
Justering för gjorda avsättningar	2,9	2,7	3,7	4,1
Justering för realisationsvinster/förluster	-17,0	-1,9	-16,4	-2,1
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapitalet	63,8	73,8	95,8	111,5
Ökning/minskning av kortfristiga fordringar	4,1	0,4	1,9	1,1
Ökn/minskn av förråd, varulager, pågående arbeten	34,7	7,9	34,1	7,9
Ökning/minskning av kortfristiga skulder	-41,0	-12,6	-33,9	-38,8
Kassaflöde från den löpande verksamheten	61,6	69,5	97,9	81,7
Investeringsverksamheten				
Investering i materiella anläggningstillgångar	-162,4	-116,6	-199,0	-144,7
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	0,0	0,0	0,0	0,2
Försäljning av finansiella anläggningstillgångar	2,3	0,0	2,3	0,0
Investering i finansiella anläggningstillgångar	0,0	-0,1	0,0	-0,1
Minskning av finansiella anläggningstillgångar	1,1	0,9	1,7	17,3
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-159,0	-115,8	-195,0	-127,3
Finansieringsverksamheten				
Nyupptagna lån	80,0	80,0	80,0	80,0
Amortering av skuld	-20,0	-	-20,6	-13,2
Ökning/minskning av långfristiga skulder	1,3	13,1	1,5	13,1
Ökning/minskning av långfristiga fordringar	-	-	-	-
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	61,3	93,1	60,9	79,9
Periodens kassaflöde	-36,1	46,8	-36,2	34,3
Likvida medel från årets början	145,4	93,4	164,8	109,1
Likvida medel vid periodens slut	109,3	140,2	128,6	143,4
Förändring likvida medel	-36,1	46,8	-36,2	34,3

Balansräkning

Mkr	Not	Kommunen		Kommunkoncernen	
		2015-12-31	2016-08-31	2015-12-31	2016-08-31
Tillgångar					
Anläggningstillgångar					
Immateriella anläggningstillgångar					
- IT-projekt		9,9	11,0	9,9	11,0
Materiella anläggningstillgångar					
- Mark, byggnader och tekniska anläggningar	10	1 149,6	1 197,4	1 920,7	1 956,4
- Maskiner, fordon och inventarier	11	73,6	89,6	87,8	105,9
- Pågående ny- och ombyggnader		-	-	14,1	34,6
Finansiella anläggningstillgångar	12	55,4	54,6	45,8	28,6
Summa anläggningstillgångar		1 288,5	1 352,6	2 078,3	2 136,5
Omsättningstillgångar					
Exploateringsfastigheter	13	23,8	17,8	23,8	17,8
Varulager VA		0,6	0,6	0,6	0,6
Övriga kortfristiga fordringar	14	114,2	113,8	115,7	114,6
Likvida medel	15	93,4	140,2	109,1	143,4
Summa omsättningstillgångar		232,0	272,4	249,2	276,4
Summa tillgångar		1 520,5	1 625,0	2 327,5	2 412,9
Eget kapital, avsättningar och skulder					
Eget kapital	16				
Årets/periodens resultat		41,2	21,3	63,0	40,2
Resultatutjämningsreserv		100,0	100,0	100,0	100,0
Övrigt eget kapital		675,7	716,9	974,9	1037,9
Summa eget kapital		816,9	838,2	1137,9	1178,1
Avsättningar					
Avsättning för pensioner		92,2	94,9	93,5	96,2
Avsättning för återställande av deponi		6,3	6,3	6,3	6,3
Investeringsfond VA	17	3,7	3,7	3,7	3,7
Uppskjuten skatt				5,1	6,5
Summa avsättningar		102,2	104,9	108,6	112,7
Skulder					
Långfristiga skulder	18	259,8	352,9	716,2	796,1
Kortfristiga skulder	19	341,6	329,0	364,8	326,0
Summa skulder		601,4	681,9	1 081,0	1 122,1
S:a eget kapital, avsättningar o skulder		1 520,5	1 625,0	2 327,5	2 412,9
Ställda panter (fastighetsinteckningar)		-	-	-	-
Ansvars- och borgensförbindelser	20	447,4	433,0	3,5	3,5
Jämkad mervärdesskatt, Ale arena avskrivs under en 10-års period fr o m 2008		1,2	1,0	1,2	1,0
Pensionsförmåner intjänade före 1998 (inkl löneskatt)		588,2	576,9	588,2	576,9
Soliditet		53,7%	51,6%	48,9%	48,8%

Notförteckning

Not 1

Mkr	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2015 0831	2016 0831	2015 0831	2016 0831
Verksamhetens intäkter				
Försäljningsintäkter	10,1	10,0	10,1	10,0
Taxor, avgifter och ersättn.	83,4	84,4	76,1	77,8
Hyror och arrenden	19,3	19,1	128,5	126,1
Bidrag	81,2	134,9	81,2	134,9
Försäljning av verksamheter och konsulttjänster	7,0	11,7	6,3	11,3
Exploateringsintäkter	47,1	1,9	46,5	1,9
Realisationsvinster	0,0	0,0	0,0	0,0
	248,1	262,0	348,7	362,0

Not 2

Mkr	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2015 0831	2016 0831	2015 0831	2016 0831
Verksamhetens kostnader				
Inköp anläggnings-/underhållsmat.	3,7	5,4	5,6	7,4
Inköp vatten/el för distribution	4,7	5,5	4,7	5,5
Bidrag och transfereringar	30,3	31,0	30,3	31,0
Köp av verksamheter och entreprenörer	235,4	262,5	218,0	244,8
Personalkostnader *	710,9	770,3	736,1	796,5
Lokal- och fastighetskostnader	55,5	59,6	50,7	54,0
Försäkringar, skatter och avg.	12,7	13,4	30,3	31,5
Övriga verksamhetskostnader	69,7	76,1	103,7	105,0
Kostnad för sålda exploateringar	32,4	0,0	32,4	0,0
Realisationsförluster	0,0	0,0	0,0	0,0
	1 155,3	1 223,8	1 211,8	1 275,7

Personalkostnader

* Personalkostnader	2015 0831	2016 0831	Förändring i Mkr	Förändring i %
Löner och arvoden	504,4	545,6	(+41,2)	(+8,2%)
Sociala avgifter	148,4	166,1	(+17,7)	(+11,9%)
Pensionskostnader och löneskatt	54,8	54,6	(-0,2)	(-0,4%)
Övriga personalkostnader	3,3	4,0	(+0,7)	(+21,2%)
	710,9	770,3	(+59,4)	(+8,4%)

Not 3

Mkr	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2015 0831	2016 0831	2015 0831	2016 0831
Avskrivningar				
Immateriella anläggningstillgångar	0,7	2,2	0,7	2,2
Byggnader och tekniska anläggningstillgångar	34,5	36,5	50,0	52,3
Maskiner, fordon och inventarier	14,1	13,0	15,9	14,8
	49,3	51,7	66,6	69,3

Not 4

Mkr	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2015 0831	2016 0831	2015 0831	2016 0831
Skatteintäkter				
Prel. skatteinbet. under året	821,3	866,3	821,3	866,3
Prognos slutavräkning	-0,4	-6,7	-0,4	-6,7
	820,9	859,6	820,9	859,6

Not 5

Mkr	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2015 0831	2016 0831	2015 0831	2016 0831
Generella statsbidrag/ utjämningsbidrag				
Inkomstutjämnning	129,8	140,5	129,8	140,5
Bidrag för LSS-utjämnning	10,1	2,9	10,1	2,9
Kostnadsutjämnning	-4,7	-4,0	-4,7	-4,0
Strukturbidrag	2,0	-	2,0	-
Regleringsavgift	-0,7	-0,6	-0,4	-0,6
Generella bidrag*	0,4	4,2	0,4	4,2
Fastighetsavgift	32,2	32,9	32,2	32,9
	169,1	175,9	169,1	175,9

* År 2015 ingår kompensation för höjda arbetsgivaravgifter för unga. År 2016 ingår kompensation för flyktingsituationen.

Not 6

Mkr	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2015 0831	2016 0831	2015 0831	2016 0831
Finansiella intäkter				
Ränteintäkter	0,3	0,2	0,2	0,2
Utdelning	0,2	1,5	-	1,4
Borgensprovision	0,9	0,9	-	-
Övriga finans. intäkter *	2,3	-	2,3	-
	3,7	2,6	2,5	1,6

* Realisationsvinst vid försäljning av bostadsrätter.

Not 7

Mkr	Kommunen		Kommun-koncernen	
	2015 0831	2016 0831	2015 0831	2016 0831
Finansiella kostnader				
Räntekostnader	-1,8	-1,5	-10,5	-6,9
Aktiverade räntekostnader*	0,2	0,0	0,6	0,1
Ränta på pensionskuld	-1,0	-0,7	-1,0	-0,7
Övriga finans. kostnader	-	-	-	-
	-2,6	-2,2	-10,9	-7,5

* Fr o m 2013-07-01 beräknas och aktiveras i kommunen räntekostnader på aktiva exploateringsprojekt. AB Alebyggen aktiverar lånekostnader under byggtiden vid nyproduktion.

Not 8

Mkr	Kommunen		Kommun-koncernen	
	2015 0831	2016 0831	2015 0831	2016 0831
Avgår resultat för affärs- verksamheten				
Avgår resultat VA	-4,2	-0,2	-4,2	-0,2
Avgår resultat Renhåll- ningen.	-1,8	-0,9	-1,8	-0,9
	-6,0	-1,1	-6,0	-1,1

Not 9

Mkr	Kommunen		Kommun-koncernen	
	2015 0831	2016 0831	2015 0831	2016 0831
Skattekostnad				
Aktuell skatt	-	-	-3,5	-4,0
Uppskjutet skatt	-	-	-0,5	-1,3
	-	-	-4,0	-5,3

Not 10

Mkr	Kommunen		Kommun-koncernen	
	2015 1231	2016 0831	2015 1231	2016 0831
Mark, byggnader och tekniska anläggningar				
Mark	66,4	69,1	119,9	122,6
Verksamhetsfastigheter	794,1	824,7	795,0	825,6
Fastigheter för affärs- verksamhet	119,4	124,5	836,1	829,1
Publika fastigheter	168,6	178,0	168,6	178,0
Fastigheter för annan verksamhet	1,1	1,1	1,1	1,1
	1 149,6	1 197,4	1 920,7	1 956,4

Not 11

Mkr	Kommunen		Kommun-koncernen	
	2015 1231	2016 0831	2015 1231	2016 0831
Maskiner, fordon och in- ventarier				
Maskiner	0,8	0,9	1,2	1,2
Fordon	6,7	7,2	12,9	12,9
Inventarier	66,1	81,5	73,7	91,8
	73,6	89,6	87,8	105,9

Not 12

Mkr	Kommunen		Kommun-koncernen	
	2015 1231	2016 0831	2015 1231	2016 0831
Finansiella anläggning- stillgångar				
Aktier	26,4	26,5	0,9	0,9
Andelar *	15,9	15,9	17,4	17,4
Långfristiga fordringar	11,9	11,0	26,3	9,1
Bostadsrätter	1,2	1,2	1,2	1,2
	55,4	54,6	45,8	28,6

* Andelskapital i Kommuninvest ekonomisk förening ingår med 0,7 Mkr och avser inbetalt andelskapital år 1994 samt 13,8 Mkr som avser inbetalt andelskapital 2015. Kommuninvest ekonomisk förening har dessutom beslutat om insatsemissioner om sammanlagt 11 092 401 kr för Ale kommun som ej finns med i balansräkningen. Ale kommuns totala andelskapital i Kommuninvest ekonomisk förening uppgick 2016-08-31 till 25 580 700 kr.

Not 13

Mkr	Kommunen		Kommun-koncernen	
	2015 1231	2016 0831	2015 1231	2016 0831
Exploateringsfastigheter				
Bostadsområden	2,8	-3,2	2,8	-3,2
Verksamhetsområden	23,5	23,4	23,5	23,4
Vägprojektet "Bana Väg i Väst"	-2,5	-2,4	-2,5	-2,4
	23,8	17,8	23,8	17,8

Not 14

Mkr	Kommunen		Kommun-koncernen	
	2015 1231	2016 0831	2015 1231	2016 0831
Övriga kortfristiga for- dringar				
Kundfordringar	21,8	7,8	18,8	7,2
Övriga fordringar	2,1	1,9	4,3	0,9
Skattefordringar	-	-	-	-
Skattekonto	1,6	0,1	1,8	0,3
Fordran mervärdeskatt	7,6	2,9	8,9	3,3
Upplypna skatteintäkter	20,6	17,5	20,6	17,5
Förutbet kostn/upplupna int	60,5	83,6	61,3	85,4
	114,2	113,8	115,7	114,6

Not 15

Mkr	Kommunen		Kommun-koncernen	
	2015 1231	2016 0831	2015 1231	2016 0831
Likvida medel				
Bank *	93,1	139,2	108,8	142,4
Plusgiro	0,3	1,0	0,3	1,0
	93,4	140,2	109,1	143,4
* - varav förmedlade medel	0,1	0,1	0,1	0,1

Beviljad checkkredit för koncernkontot är 30 Mkr.

Koncernkontots saldo uppgår 2016-08-31 till 139,0 Mkr.

Kommunens behållning av koncernkontot är 79,8 Mkr.

AB Alebyggen har en behållning på 58,7 Mkr.

Skå-dal 31:3 AB har en skuld på -0,1 Mkr.

Ale Utveckling AB (vilande) har en behållning på 0,2 Mkr.

En väg efter rätt Tanke AB har en behållning på 0,4 Mkr.

Kreditinstitut är Swedbank AB.

Not 16

Mkr	Kommunen		Kommun-koncernen	
	2015 1231	2016 0831	2015 1231	2016 0831
Eget kapital				
Ingående balans	775,7	816,9 *	1 074,9	1 137,9
Årets/periodens resultat	41,2	21,3	63,0	40,2
Utgående eget kapital	816,9	838,2	1 137,9	1 178,1

* varav 107,9 Mkr är reserverade för framtida pensionskostnader, 0,5 Mkr är avsatta till social investeringsfond, 7,6 Mkr är avsatta för utvecklingsfond och 100,0 Mkr till resultatutjämningsfond (RUR).

Not 17

Mkr	Kommunen		Kommun-koncernen	
	2015 1231	2016 0831	2015 1231	2016 0831
Investeringsfond VA				
Ingående balans	3,8	3,7	3,8	3,7
Avsättn. för investering	-	-	-	-
Avskrivn. av investering	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1
Utgående balans	3,7	3,7	3,7	3,7

Avser dimensionshöjning av avloppsledningsnätet från Nödinge till avloppstunnel Stora Viken. Fonden upplöses i takt med avskrivningen på investeringen.

Not 18

Mkr	Kommunen		Kommun-koncernen	
	2015 1231	2016 0831	2015 1231	2016 0831
Långfristiga skulder				
Långfristigt lån	230,0	310,0	654,8	721,5
Skuld gatukostn ersättn	16,2	19,3	16,2	19,3
Skuld anslutningsavg	13,6	23,6	13,6	23,7
Övriga långfr. skulder	-	-	31,6	31,6
Utgående balans	259,8	352,9	716,2	796,1

Not 19

Mkr	Kommunen		Kommun-koncernen	
	2015 1231	2016 0831	2015 1231	2016 0831
Kortfristiga skulder				
Leverantörsskulder	63,4	28,4	72,8	39,4
Personalens skatter	16,0	18,1	16,6	18,6
Uppl pens kostn ind del	44,1	30,7	44,7	31,2
Semester- o ö-tidsskuld	70,0	71,6	71,9	73,2
Upplupna löner	12,9	15,9	13,6	16,6
Upplupna arbetsgivaravg	20,8	22,1	21,9	22,8
Förtutbet int fr VA	2,7	2,9	2,7	2,9
Förtutbet int fr Renhålln	4,6	5,5	4,6	5,5
Saldo koncernkonto				
- AB Alebyggen	33,0	58,7	-	-
- Skå-dal 31:3	0,0	-0,1	-	-
- Ale Utveckling AB	0,2	0,2	-	-
- En väg efter rätt Tanke AB	0,1	0,4	-	-
Skuld mervärdeskatt	-	-	0,7	-
Skatteskulder	-	-	0,6	0,1
Uppl kostn/förtutbet int	71,5	71,6	91,2	91,5
Övriga kortfristiga skulder	2,3	3,0	23,5	24,2
	341,6	329,0	364,8	326,0

Not 20

Ale kommun har i april 1994 ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser. Samtliga 280 kommuner som per 2016-06-30 var medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingått likalydande borgensförbindelser. Mellan samtliga medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemskommunerna vid ett eventuellt ianspråktagande av ovan nämnda borgensförbindelse. Enligt regressavtalet ska ansvaret fördelas dels i förhållande till storleken på de medel som respektive medlemskommun lånat av Kommuninvest i Sverige AB, dels i förhållande till storleken på medlemskommunernas respektive insatskapital i Kommuninvest ekonomisk förening.

Vid en uppskattning av den finansiella effekten av Ale kommuns ansvar enligt ovan nämnda borgensförbindelse, kan noteras att per 2016-06-30 uppgick Kommuninvest i Sverige AB:s totala förpliktelser till 350 538 147 658 kronor och totala tillgångar till 346 333 129 213 kronor. Ale kommuns andel av de totala förpliktelserna uppgick till 1 103 231 920 kronor och andelen av de totala tillgångarna uppgick till 1 091 458 808 kronor.

Ale kommun hade 2016-08-31 en kreditlimit hos Nordea på 18,7 Mkr för leasing av personbilar.

2.4 Driftsammanställning, kommunen

Tkr	Utfall aug 2016	Budget aug 2016	Budget 2016	Årsprognos 2016	Budgetavvikelse 2016
Verksamhet					
Utbildningsnämnd	510 080	508 719	762 139	765 079	-2 940
Omsorgs- och arbetsmarknadsnämnd	319 071	318 866	481 631	481 631	0
Kultur- och fritidsnämnd	50 121	51 968	78 146	77 496	650
Kommunstyrelsen exkl. internservice	103 552	102 659	156 223	155 439	784
Internservice	-107	374	561	-5 939	6 500
Samhällsbyggnadsnämnd, skatte- o internfinansierad	29 438	32 393	49 199	46 699	2 500
Samhällsbyggnadsnämnd affärsverksamhet	-1 122	0	0	-5 000	5 000
Överförmyndarnämnd	2 053	1 367	2 053	2 553	-500
Valnämnd	2	0	0	0	0
Revisorer	470	733	1 100	1 100	0
Jävsnämnd/fastighetsnämnd	6	107	160	160	0
Strategisk satsning	657	2 619	3 928	2 600	1 328
Extra kostnader flyktingsituationen	500	4 226	6 339	1 500	4 839
Pensionsutbetalningar m.m.	16 820	18 667	28 000	26 000	2 000
Övriga kostnader/intäkter	-2 889	0	0	-7 800	7 800
Social investeringsfond	896	0	0	1 500	-1 500
Verksamhetens kostnader	1 029 548	1 042 698	1 569 479	1 543 018	26 461

2.5 Resultaträkning

Tkr	Utfall aug 2016	Budget aug 2016	Budget 2016	Årsprognos 2016	Årsavvikelse mot budget
Verksamhetens kostnader	1 029 548	1 042 698	1 569 479	1 543 018	26 461
Avgår kapitalkostnader	-67 733	-76 400	-114 600	-102 900	-11 700
Avskrivningar	51 652	58 333	87 500	78 500	9 000
Nettokostnader	1 013 467	1 024 631	1 542 379	1 518 618	23 761
Skatteintäkter/GSB	1 035 493	1 040 559	1 560 839	1 553 839	-7 000
Finansiella intäkter	2 550	2 000	3 000	3 000	0
Finansiella kostnader	-2 189	-7 333	-11 000	-3 500	7 500
Avgår resultat för affärsverksamheten	-1 122	0	0	-5 000	-5 000
Periodens resultat (före finansreserv)	21 265	10 595	10 460	29 721	19 261
Nettokostnadsandel	97,9%	99,0%	99,3%	98,1%	
Finansreserv		-5 540	-6 060	0	6 060
Resultat inkl. finansreserv	21 265	5 055	4 400	29 721	25 321
Nettokostnadsandel	97,9%	99,5%	99,7%	98,1%	

2.6 Investeringssammanställning, kommunen

Tkr	Utfall tom 2016-08-31	Prognos helår 2016	Budget helår 2016	Budgetavvikelse 2016
Utbildningsnämnden	15 056	19 000	25 000	6 000
Omsorgs- och arbetsmarknadsnämnden	811	2 831	6 281	3 450
Kultur- och fritidsnämnden	9 229	9 327	12 247	2 920
Kommunstyrelsen	72 991	157 296	249 178	91 882
Samhällsbyggnadsnämnd, skatte- o internfin	8 096	23 631	32 825	9 194
Samhällsbyggnadsnämnd, affärsverksamhet	10 396	33 565	35 565	2 000
Totalt	116 579	245 650	361 096	115 446

2.7 Exploateringsredovisning, kommunen

Tkr	Netto tom 20151231	Inkomster 20160101-20160831	Utgifter 20160101-20160831	Resultat 20160101-20160831	Netto tom 20160831
Bostadsområden					
Lärkås/Keilers Damm	-1 372				-1 372
Kronogården	-2 741	-19 497	1 905		-20 333
Kronogården, omf till VA/Gata	0	11 408			11 408
Älvängen Svenstorp	-859				-859
Älvängen centrum	3 117	-167	76		3 026
Furulund	-71				-71
Gustavas plats, Älvängen	3 567		161		3 728
Surte fd brandsation	576	-17	3		562
Surte 1:75 mfl	0	-1 880	1	1 879	0
Kärrvägen	657	-100	303		860
Övr expl. områden för bostäder	-112	-79	48		-143
Summa bostadsområden	2 762	-10 332	2 497	1 879	-3 194
Verksamhetsområden					
Stora Vikens verksamhetsområde	5 492				5 492
Älvängens norra verksamhetsområde	174	-113	322		383
Skepplanda industriområde	4 644	-18			4 626
Osbackens verksamhetsområde	3 075				3 075
Häljereds verksamhetsområde	9 556	-739	249		9 066
Verksamhetsmark, Surte	755		104		859
Övriga expl. områden för verksamhet	-138	-4	12		-130
Summa verksamhetsområden	23 558	-874	687	0	23 371
Vägprojekt Bana Väg i Väst	-2 547	-19	147		-2 419
TOTALT	23 773	-11 225	3 331	1 879	17 758

3 Avvikelseanalys skatteintäkter Ale kommun

3.1 Skatteintäkter 2016

Skatteunderlagsprognos enligt cirkulär 16:45 från SKL 2016-08-15 är jämfört med den prognos SKL presenterade i april (cirkulär 16:17) nedreviderad. Bedömningen av år 2015 (slutavräkning i november 2016) har gjorts till följd av det preliminära taxeringsutfallet, som var lägre än förväntat. År 2016 har prognosen för antalet arbetade timmar dragits upp till följd av ett starkt utfall för första halvåret. Dock är lönesumman i nivå aprilprognosen, vilket tyder på låga löneökningar hittills under 2016. Nedan tabell visar att prognosen är -19,3 Mkr mot budget och är en försämring från aprilprognosen med -7 Mkr.

Mkr	Budget 2016	Prognos 2016	Avvikelse mot budget
Skatteinkomster före utjämning	1 302,1	1 299,6	-2,5
Inkomstutjämning	205,8	210,7	4,9
Kostnadsutjämning	-5,8	-6,1	-0,3
Regleringsavgift	-6,8	-1	5,8
Strukturbidrag	3	0	-3
LSS-utjämning	20,3	4,4	-15,9
Avräkning 2015	0	-1,1	-1,1
Avräkning 2016	0	-8,4	-8,4
Kommunal fastighetsavgift	48,2	49,4	1,2
Summa	1 566,8	1 547,5	-19,3

3.2 Jämförelser mellan 2015 och 2016

Prognos för 2015 är enligt SKL cirkulär 15:45 och prognos för 2016 är enligt cirkulär 16:45 som tabell enligt ovan.

Mkr	Prognos 2015	Prognos 2016	Avvikelse
Skatteinkomster före utjämning	1 232,1	1 299,6	67,5
Inkomstutjämning	194,7	210,7	16,0
Kostnadsutjämning	-7,0	-6,1	0,9
Regleringsavgift	-1,1	-1,0	0,1
Strukturbidrag	2,9	0	-2,9
LSS-utjämning	15,1	4,4	-10,7
Avräkning 2014	-2,2		2,2
Avräkning 2015	1,2	-1,1	-2,3
Avräkning 2016		-8,4	-8,4
Kommunal fastighetsavgift	47,9	49,4	1,5
Summa	1 483,6	1 547,5	63,9

4 Personalanalys Ale kommun

4.1 Sammanfattning

Två punkter är särskilt viktigt att fokusera på med anledning av utfallet inom personalområdet första halvåret 2016.

Medarbetarnas delaktighet

Det blir allt mer tydligt att medarbetarnas delaktighet är en nyckelfråga för att framgångsrikt leverera goda välfärdstjänster. Medarbetare som ges utrymme och använder sitt engagemang och sin kreativitet mår bättre på arbetet, vilket direkt påverkar kontakten och effekten av arbetet i relation till invånare eller andra intressenter.

Efter det att arbetet med "I Ales skolor vill vi lära oss mer" genomförts kan vi konstatera att medarbetarna, inom UKF, i kulturmätningen på ett tydligt sätt skiljer sig från resten av förvaltningen. Den energi som läggs på annat än att prestera goda effekter av arbetet är betydligt lägre på arbetsplatserna inom utbildningsnämnden än i resten av förvaltningen. Vi kan också se att sjuktalen minskar och som en yttersta effekt leder detta till att resultaten inom sektorn stadigt förbättras.

Inom omsorgs- och arbetsmarknadsnämndens område har de senaste året präglats av förändringsarbete med utgångspunkt att anpassa kostnadsnivån till liknande kommuner samt att utveckla de tjänster som sektorn levererar. Arbetet har endast delvis fram till 2015 års utgång skett i bred förankring tillsammans med medarbetarna. Under 2016 har därför ett liknande arbete som inom skola/förskola startats "Stolt omsorg i Ale" Målsättningen är att involvera medarbetarna på varje arbetsplats för att utveckla verksamheten med utgångspunkt i delaktighet och engagemang. Förslagen från våren 2016 har nu sammanställts och vid ett första tillfälle presente-

rats för de medarbetare som deltog i arbetsgrupperna.

I hela förvaltningen har arbetet med verksamhetsplan och budget inför 2017 lagts upp med utgångspunkt att förankring ska ske på enhetsnivå.

Rekommendation:

Bedömningen är att det är avgörande att medarbetarnas engagemang och delaktighet ges stort utrymme. För att detta ska vara möjligt måste beslut på nivåer över enhetsnivån mer markera önskvärda resultat och vilka värderingar som ska ligga till grund för att nå framgång än att i detalj styra den enskilda enhetens handlande.

Rekrytering och kompetensförsörjning

Den ökade konkurrensen om attraktiva medarbetargrupper ställer ökade krav på att kommunen uppfattas som en attraktiv arbetsgivare. Ett antal centrala kategorier medarbetare är tydliga bristyrken. De som har varit svårast att rekrytera på senare tid är framförallt ingenjörer, socialsekreterare, vissa lärarkategorier, projektledare, sjuksköterskor, undersköterskor och HR-specialister. Kommunens arbete med att tydliggöra vad vi står för - vårt varumärke både i relation till invånare/intressenter men också i relation till våra egna medarbetare måste därför stärkas.

Rekommendation:

Kommunen måste stärka arbetet för att kombinera kompetensförsörjningsarbetet och varumärkesarbetet. Detta sker genom att varumärkesplattformen implementeras dels i det dagliga arbetet men också genom att den kombineras med kompetensförsörjningsplaner för respektive sektor.

4.2 Kommunens anställda

	2015-06-30	2016-06-30
Antal tillsvidareanställda,		1 994
Antalet tidsbegränsat anställda (månadsanställda vikarier)		236
Antal arbetade timmar (timanställda)		193 000
Arbetad tid omräknat till årsarbetare		
- månadsavlönade		1 790,8
- timavlönade		194,89
Totalt		1 985,69

Hösten 2015 bytte kommunen IT stöd för HR arbetet. I anslutning till detta har vi också förändrat sättet att redovisa, så att det överensstämmer med hur övriga GR kommuner gör. Det är inte möjligt att

fullt ut jämföra de gamla siffrorna med de nya. Antalet månadsavlönade årsarbetare var 2015-06-30 947,5 om man dubblar denna siffra blir halvårsresultatet 1895. Denna siffra går dock inte fullt ut att jämföra.

4.3 Kommunens sjukfrånvaro

Sjukfrånvaro i procent	2015-06-30	2016-06-30
Sjukfrånvaro enbart tillsvidareanställda		7
Korttidsfrånvaro 1-14 dagar (i relation till ordinarie arbetstid)		2,8
Sjukfrånvaro totalt samtliga anställda		
Procentuell fördelning av sjukfrånvaron		
Dag 1-14		39,6
Dag 15-59		14,4
Dag 60 och över		46

Den rapporterade sjukfrånvaron har minskat. Detta beror på två faktorer. I grunden finns det en minskad sjukfrånvaro. 2016 har inte på samma sätt som 2015 haft större utbrott av viruspridd smitta, detta påverkar framförallt korttidsfrånvaron. Förvaltningen har också arbetat målmedvetet med aktiva åtgärder på de arbetsplatserna som har de största sjuktalen. Detta har minskat sjukskrivningen på flera arbetsplatser.

Det nya systemet Personec är baserat på självrapportering, vilket innebär att den enskilde medarbetaren ska anmäla sin sjukskrivning direkt i systemet. Det kan inte uteslutas att självrapporteringen inte fungerat fullt ut. Kompletterande rutiner tas nu fram för att säkerställa att den inrapporterade tiden överensstämmer med verkligheten.

4.4 Kommunens rekrytering och personalavgångar

	2015-06-30	2016-06-30
Antal kommuninterna rekryteringar på tillsvidareanställning		76
Antal externa rekryteringar på tillsvidareanställning		77
Antal personalavgångar tillsvidareanställda		120
-varav pensionsavgångar		19

Omsättningen av medarbetare är något större jämfört med 2015. Det finns flera bidragande orsaker till utfallet. Efterfrågan i arbetsmarknadsregionen innebär att det finns fler uttalade bristyrken jämfört med tidigare. Ingenjörer, socialsekreterare, sjuksköterskor, undersköterskor och lärare med vissa inriktningar, är viktiga exempel på yrken, som har lätt att hitta nya jobb i regionen och därmed höja sin lön. Detta har lett till en ökad omsättning.

På några arbetsplatser har omsättningen varit onormalt stor, baserat på olika uppfattningar om hur

verksamheten ska drivas. Utgångspunkten varierar men det kan bero på förtydligat eller förändrat uppdrag, bristande ledarskap eller att man haft en destruktiv kultur på den enskilda arbetsplatsen.

Den största skillnaden jämfört med 2015 är inom Omsorgs- och arbetsmarknadsnämndens område. 62 av 120 personalavgångar är inom nämndens ansvarsområde. Denna siffra ska jämföras med att under hela 2015 hade man 81 medarbetare som slutade.

5 Verksamhetsmått per nämnd T2

Verksamhetsmått	Utfall 2015	Budget 2016	Utfall jan - aug 2016	Årsprognos jan -aug 2016
Omsorgs- och arbetsmarknadsnämnden				
Äldreomsorg				
Antal personer över 65 år med hemtjänstbeslut			490	500
Antal beviljade timmar hemtjänst	244 537	150 000	138 104	200 000
Antal ersatta timmar hemtjänst	140 322	135 000	89 511	130 000
Antal ersatta timmar Ale hemtjänst	128 859	124 200	80 665	
Antal ersatta timmar extern hemtjänst	11 463	10 800	8 843	
Funktionshinder				
Antal personer med personlig assistens enligt LSS, snitt	8	10	9	
Antal personer med personlig assistens enligt SFB, snitt	28	30	27	
Antal boende enligt LSS	83	83	86	
Antal boende enligt SoL		15	14	
Särskilt boende och hemsjukvård				
Antal inskrivna hemsjukvård, snitt per månad	527	525	523	530
Särskilt boende antal årsplatser	177	177	177	177
Betalningsansvar dygn sjukhus	537	183	64	110
Individ- och familjeomsorg				
Antal hushåll med försörjningsstöd	457	475	328	
Antal hushåll med försörjningsstöd, varav barnfamiljer	136	130	120	
Årsplatser egen institution, barn- och ungdom	33	33	38	
Köpta årsplatser institution, barn- och ungdom	9,2	6	13	9
Köpta årsplatser öppenvård, barn- och ungdom	1,4	1		
Köpta platser kval. familjehem, barn och ungdom	3,3	3		
Köpta årsplatser institution, vuxna	7,2	5		
Köpta årsplatser boende, vuxna	15,3	8	8,7	
Antal arbetslösa och i program i åldern 18-24 år	180	100	133	
Feriearbete per år, antal	498	500	536	
Samhällsbyggnadsnämnden				
Andel besökta miljöfarliga verksamheter med årlig avgift, jämfört med tillsynsplanen %	86	100	37	73
Andel besökta livsmedelsverksamheter enligt kontrollplanen %	97	100	53	90
Beslutade lovärenden	384	400	236	400
Beslutade ärenden inom bostadsanpassning	103	130	64	130
Antagna detaljplaner	3	9	2	3
Beslutade ärenden inom färdtjänst	269	300	181	300
Beslutade ärenden inom riksfärdtjänst	46	50	26	50
Uppstartade detaljplaner	3	3	1	1
Antal färdigställda bostäder	278	200	142	250
Uppfyllelse av trafikplanen, meter GC-väg	0	800	800	800
Gator m	38 380	38 380	38 600	38 650
Gång- och cykelvägar m	20 251	28 071	22 131	23 631
Kostnad/belysningspunkt/år	557	509	509	509

Verksamhetsmätt	Utfall 2015	Budget 2016	Utfall jan - aug 2016	Årsprognos jan -aug 2016
Andel matavfall från säck och kärlavfall som återvinns genom biologisk behandling (%)	27	30	28	28
Koldioxidutsläpp per insamlat ton säck och kärlavfall (CO2/ton)	12	15	6	6
Kultur- och fritidsnämnden				
Bibliotek totalt utlån	233 075	258 000	147 174	220 000
Antal elever i kulturskolan	488	550	482	550
Antal genomförda kulturevenemang	126	100	64	130
Antal publik vid scenframträdanden	7 580	7 500	4 471	8 500
Utbildningsnämnden				
Antal barn/elever (Alebarn)				
Barnomsorg, 1-5 år, egna förskolor, pedagogisk omsorg, enskild verksamhet och köpta platser	1 710	1 742	1 733	1 722
Grundskola F-år 9 inkl särskola	3 670	3 750	3 803	3 820
Fritidshem	1 636	1 701	1 705	1 705
Gymnasieskola elever inkl gymnasiesärskola	1 095	1 191	1 139	1 158
Komvux antal elever	766		653	653
Antal elever på SFI			265	294
Överförmyndarnämnden				
Förmyndarskap	87	98	114	
Godmanskap enl. FB 11:4	181	185	190	
Förvaltarskap enl. FB 11:7	21	23	23	
Ensamkommande barn i kommunen	31	80	79	

6 Sammanfattning Kommunstyrelsen

Kund/Brukare

Kommunens viktigaste målsättning är att öka lusten att lära vilket ska generera bättre kunskapsresultat i skolan. Utvecklingen går i rätt riktning och resultaten upp till årskurs 7 är väldigt lovande. Årskurs 8 och 9 utvecklas inte riktigt på samma sätt. De kommande åren blir det väldigt viktigt att följa de som nu går årskurs 6 och 7 för att säkerställa att deras positiva resultatutveckling består. Om inte behöver specifika åtgärder sättas in för att stödja organisationen och undervisningen de sista åren på högstadiet.

Tillväxten i kommunen är stor. I börja av augusti hade befolkningen ökat med 1,4 %. Detta innebär att årets mål om befolkningsökning kommer att uppnås med god marginal. Den snabba befolkningsökningen ställer krav på kommunens förmåga att leverera service. Tills nu har detta klarats men det blev tydligt inför skolstarten i Älvängen att invånarna har tydliga förväntningar och att det är viktigt att kommunen tidigt kommunicerar förutsättningarna och vad som erbjuds.

Den löpande Insiktsmätningen visar att bemötandet som företagare får när de kommer i kontakt med kommunen har förbättrats mer än våra målsättningar. Detta är väldigt glädjande och visar att nedlagt arbete ger resultat. Inom flera av de variabler som Svenskt näringsliv mäter kan vi inte se samma positiva utveckling. Analysen av de vårens mätning blir viktig för att se om de försämrade resultaten inom några av variablerna baseras på faktiska förändringar eller har andra orsaker.

Processer

2017 kommer att bli ett utmanande år då kommunens arbetsformer ska moderniseras och effektiviseras. Förberedelsearbetet pågår nu för fullt med att ta fram förslag som innebär att det både blir lättare för invånare och andra intressenter att ta del av våra tjänster samtidigt som kostnaderna ska minskas. För att få full effekt under 2017 påbörjas mycket av arbetet så fort det går redan under 2016. Ett antal frågor behöver dömas av politiskt och kommer att finnas i nämndplanen för 2017.

Samarbetet inom förvaltningen och mellan politiken och professionen utvecklas efterhand. Vår förmåga till samarbete med tillit och förtroende som viktiga byggstenar kommer att vara avgörande för hur framgångsrik kommunen kan bli i omställningen till en

förortskommun med stora inslag av stadskaraktär.

Resurser

Möjligheterna att rekrytera rätt medarbetare inom bland annat byggprojektledning, socialsekreterare och förskolelärare är ett stort problem. Det finns inte utbildad arbetskraft att tillgå i tillräcklig omfattning. Det är nu dags att pröva alternativa sätt att tillgodose de behov som finns.

Kulturutmätningen som genomförts visar på betydande skillnader mellan hur invånarna uppfattar kommunen och hur medarbetarna upplever det på sin arbetsplats. För att öka upplevelsen av att det är lätt att leva i Ale måste gapet minska. Kulturarbete i kombination med varumärkesarbete och förbättrad kommunikation är viktiga fokusområden under resten av året för att utveckla det värde som vi erbjuder invånare, företagare och andra intressenter. Resultatet av arbetet med organisationskulturen och varumärket kommer att vara en del av enhetsplanerna för att säkerställa att hela organisationen aktivt arbetar vidare med frågorna under 2017.

Ekonomi

Prognosen för 2016 är ett positivt resultat på 12,0 Mkr. Prognosen bygger på resultatförbättringar inom Internservice framförallt baserat på att faktureringen av OH kostnader kommer ikapp samt att periodiseringen av verksamheten inom framförallt kost men också lokalvård påverkas av sommarlovet i stor utsträckning. Under juli och augusti är kostnaderna i princip som vanligt men de motsvaras inte av några intäkter. Internservice kommer att generera ett överskott på 7,0 Mkr genom att driftkostnader istället överförs till investeringar. Detta motsvarar in fullt de ursprungliga 8 Mkr och detta förklaras av att avskrivningarna har ökat

Merparten av verksamheterna bedömer att de har de ekonomiska resurser som krävs för sina respektive uppdrag.

Arbetet med investeringarna i markförvärv kommer att fortsätta under årets sista månader. Det är fortfarande osäkert när kommande förvärv kan genomföras. Förvaltningen återkommer till kommunstyrelsen/kommunfullmäktige när förvärven ska genomföras.

7 Sammanfattning Utbildningsnämnden

Kund/Brukare

Sektorns viktigaste uppgift och stora utmaning är att möta såväl befintliga som de nya kommuninvånarnas behov av förskolor och skolor med hög kvalitet på undervisningen. De fokusområden som sektorn tidigare bedömt som högst prioriterade i utvecklingsprogrammet kvarstår, Pedagogisk utveckling; systematiskt kvalitetsarbete, pedagogiskt ledarskap samt Lust att lära, Lokalförsörjning och Kompetensförsörjning.

Förskolorna i Ale arbetar med barnens delaktighet i verksamheten så att de är med och påverkar sin vardag, aktiviteter och sitt lärande. Barnen utvecklar därigenom en god självkänsla, tilltro till sin kompetens och förmåga att lära och utvecklas vilket skapar goda förutsättningar den framtida skolgången. Utifrån förskolans mål under det strategiska målet *lust att lära* bidrar verksamheten till att fler barn når målen i samtliga ämnen. Förskolans arbete med att ge varje barn en god självkänsla är en grundsten i det arbetet.

Kunskapsresultaten i Ales skolor håller på att förbättras, och det är bland de yngre eleverna förbättringen har börjat för att bedömt synas för åk 9 tidigast läsåret 2018/2019.

Meritvärdet för åk 9 lå 15/16 blev 201 vilket är en höjning från föregående läsårs resultat på 199. Resultatskillnaderna mellan könen har ökat igen. Förra läsåret hade pojkarna de bästa resultaten medan flickornas var sämre, vilket gjorde att det var små resultatskillnader mellan könen. I år är det precis tvärtom; goda resultat för flickorna (232,7) medan pojkarna har svaga resultat (175,4).

Behörigheten till yrkesprogrammen har minskat från 81% till 78,1% trots att andelen elever som har uppnått kunskapskraven i alla ämnen har ökat. Att behörigheten minskar samtidigt som meritvärdet och andelen som klarar kunskapskraven i alla ämnen ökar visar att skillnaden i elevgruppen har ökat. Det är fler som klarar alla mål, men också fler som inte får betyg.

Processer

Vetenskaplig koppling är en fortsatt viktig grund för utvecklingsarbetet på sektorn. Det syns idag i flera centrala avseenden: satsningen på pedagogiskt ledarskap, fokuset på lärares fortbildning enligt väl grundad form, samt även arbetet med att väl grunda de statliga satsningarna. Forskning visar att en sammanhållen kedja mellan stat, kommun och skola är av största vikt för skolframgång därför blir det även fortsättningsvis en prioritet för sektorn att genomföra de statliga satsningarna väl.

Alla förskolor och skolor har förstärkt sitt systematiska kvalitetsarbete inom olika aspekter så som förbättrad uppföljning, fördjupad analys med mera. Sektorns årshjul och resultatuppföljningsmodellen fungerar väl. På sektornivå har uppföljningen utvecklats och det systematiska kvalitetsarbetet mellan enheter och sektor har knutits ihop. Resultatet av Skolinspektionens enkät visar att det systematiska kvalitetsarbetet på skolorna skattas högre än genomsnittet i riket av kommunens lärare

I arbetet med tidiga insatser är det viktigt att Västbus blir tillgängligt för förskolan. Det bör vara prioriterat att påbörja ett bra samverkansarbete i förskoleåldern.

De administrativa processerna i sektorn behöver ständigt utvecklas och anpassas till nya sätt att arbeta och nya krav på verksamhet som ska utföras. Sektorn har redan ett flertal digitala lösningar och e-tjänster men fortsatt utveckling av digitala stöd och arbetssätt krävs för att effektivisera ytterligare.

Resurser

Antalet anställda i sektorn har minskat med 100 personer efter att medarbetare inom området måltid, lokalvård och vaktmästeri har gått över till den nya serviceorganisationen.

Sjukfrånvaron för årets första halvår har minskat väsentligt inom alla sektorns verksamheter jämfört med första halvåret 2015. Sektorn närmar sig nu det långsiktigt uppsatta målet på en sjukfrånvaro på 5%. Det finns säkert flera orsaker till den minskade sjukfrånvaron och sektorledningen har påbörjat en analys som kommer att fortsätta och följas upp under hösten. En orsak antas vara att den del av verksamheten som flyttat över till den nya organisationen för internservice hade högre sjukfrånvaro och har en fortsatt hög sjukfrånvaro i den nya organisationen.

Sektorns arbetar tillsammans med utvecklingsavdelningen och ekonomiavdelningen för att skapa relevanta behovsunderlag för det fortsatta underhållet och utbyggnaden av förskolor och skolor i kommunen. Detta arbete är en del av sektorns utvecklingsprogram "I Ale skolor vill vi lära mer" och drivs nära den pedagogiska utvecklingen och kompetensförsörjningen. Ett sektorsövergripande arbete kommer att starta för att skapa en gemensam bild av goda och pedagogiska lärmiljöer. Detta arbete ska vara nära integrerat med sektorns utvecklingsprogram och kommunens lokalförsörjningsprocess. För närvarande arbetar sektorn främst med behovsanalys för att kunna tillgodose förskole- och skollokaler för de nya invånarna som flyttar in i Ale de närmsta åren.

Den starka tillväxten i kommunen innebär en utmaning att i tid klara av att den byggnation som krävs för de nya kommuninvånarna. För att planera för framtiden måste även livslängden på de befintliga lokalerna bedömas och säkerställas. Underhållet i en del av det befintliga fastighetsbeståndet är eftersatt och en del renovering kommer att behövas.

Ekonomi

Utbildningsnämnden har en budgetavvikelse på -1361 tkr för perioden och avvikelsen beror främst på den kostnad internservice debiterade Utbildningsnämnden under augusti månad. Kostnaden för internservice kommer dessutom öka med 140 tkr per månad resten av året. Internservice tillkommande kostnader tillsammans med verksamheternas prognostiserade utfall visar en negativ prognos på -2,9 mkr på helår.

Uppstarten av Kronans förskola och Glasblåsarens förskola ger kostnader vilka inte är budgeterade i ramen. Barnantalet i de fristående förskolorna har ökat vilket ger högre kostnader. Förskolans personalkostnader har varit högre än budget beroende av fler resurspersoner behövt

Flertalet förskoleenheter ligger på underskott, det beror delvis på barnsammansättningarna och de geografiska förutsättningarna då de har svårt att balansera kostnaderna. De statsbidrag som är beviljade är mindre än beräknat då de beviljade enheterna har fått större barngrupper.

Det har uppstått högre kostnader för grundskolans nyanlända som bara delvis balanseras av intäkter i form av statsbidrag vilket leder till ett prognostiserats underskott. Bidrag för särskilda undervisningskostnader kommer sökas för de uppkomna kostnaderna.

Fler elever är i behov av modersmålsundervisning och studiehandledning i både de stora och mindre efterfrågade språken vilket sätter tryck på modersmålsenheten. Elevhälsan har haft flera vakanta tjänster och problematiken kring rekryteringen av skolläkare kvarstår. Det samlade mottagandet av

flyktingar "Välkomsten" ska återsökas av migrationsverket och prognosen visar -250 tkr på årsbasis.

Tillströmningen av antalet elever har varit mycket svårbedömt för Ale gymnasium. Elevantalet har tredubblats de senaste 12 månaderna men tillströmningen har avstannat något till följd av regeringsbeslut. Vuxenutbildningen uppvisar ett underskott för perioden men bedömer att intäkter i slutet på året kommer att leda till en budget i balans.

Perioden har påverkats i hög utsträckning av det stora mottagande av nyanlända, vilket påverkar både kostnader och intäkter. Flödet av nyanlända har kraftigt avstannat och verksamheterna behöver nu anpassas för att balansera sina kostnader till mindre statsbidragsintäkter.

Flertalet förskoleenheter ligger på underskott, det beror delvis på barnsammansättningarna och de geografiska förutsättningarna då de har svårt att balansera kostnaderna. De statsbidrag som är beviljade är mindre än beräknat då de beviljade enheterna har fått större barngrupper.

Det har uppstått högre kostnader för grundskolans nyanlända som bara delvis balanseras av intäkter i form av statsbidrag vilket leder till ett prognostiserats underskott. Bidrag för särskilda undervisningskostnader kommer sökas för de uppkomna kostnaderna. Statsbidrag för lågstadiesatsning som beviljats ska bland annat täcka de högre lönekostnader som satsningens ökade lärartäthet innebär, men tillströmningen av elever som ökar klasstorleken gör att sektorn riskerar att gå miste om delar av statsbidraget.

Den ekonomiska situationen för vuxenutbildningen de senaste åren har varit ansträngd. Planerade förändringar kommer att innebära en kraftig intäktsminskning för vuxenutbildningen. Detta tillsammans med rättighetslagstiftningen gällande behörighetsgivande kurser och förändrade prioriteringsregler kräver ett beslut kring vuxenutbildningens framtida utformning.

8 Sammanfattning Omsorgs- och arbetsmarknadsnämnden.

Kund/Brukare

Information på hemsidan och all kontakt med sektorn skriftligen och muntligen ska vara enkel, överskådlig och underlätta för kommuninvånarna att förstå dess innebörd. Samarbetet med Kontaktcenter stödjer arbetet mot denna målsättning.

Äldreomsorgen redovisade för 2015 en uppnådd målsättning för brukarnas nöjdhet med Ale hemtjänst och även målet för kontinuitet nåddes med god marginal. Stimulansmedel från Socialstyrelsen har använts till att öka bemanningen på särskilt boende. Bemanningsoökningen syftar till att öka utbudet av aktiviteter. Dessutom har en dietist anställts för att stödja personalen i arbetet med att motverka undernäring samt förbättra måltidsmiljön. Arbeta med Aktiv fritid pågår inom verksamhetsområde funktionshinder och syftar till att öka utbudet av aktiviteter för brukare. Inom individ- och familjeomsorgen pågår planering av åtgärder för att långsiktigt främja ökat välbefinnande, hälsa och möjlighet till sysselsättning för ensamkommande barn.

Överlag kan en förändring skönjas där antalet individer med komplexa behov som kräver insatser från flera av sektorns verksamhetsområden har ökat. Ökad samverkan internt i sektorn har därför prioriterats med utgångspunkten att den enskilde ska erbjudas rätt insats och inte falla mellan stolarna.

Processer

Sektorns viktigaste process är ansökan-handläggning-beslut-verkställighet. Denna process måste ständigt utvecklas och förfinas och arbetet bedrivs primärt inom ramen för ledningssystemet för kvalitet.

Inom alla verksamhetsområden pågår olika processer avseende ny-, om- och tillbyggnad av lokaler och arbetet är resurskrävande såväl personellt som ekonomiskt.

Rekryteringsbehovet är omfattande, framförallt när det gäller socialsekreterare och lagstadgade utredningstider är inte alltid möjliga att hålla. På biståndsenheten har personalomsättningen varit snart sagt total och det fördröjer arbetet med såväl utredningar som uppföljningar vilket i sin tur riskerar få kostsamma konsekvenser. Sjuksköterskor är också en svårrekryterad grupp men även de för sektorn allra största yrkeskategorierna undersköterskor och stödassistenter börjar bli allt mer svårrekryterade.

För att kunna optimera användandet av det nya personalsystemet krävs utbildning av första linjens chefer och detta inleds under senhösten.

Resurser

Personalen är sektorns i särklass viktigaste resurs. Under våren har synpunkter framkommit från medarbetare och personalorganisationer vad gäller brister i såväl fysisk som psykosocial arbetsmiljö, delaktighet och

möjlighet att påverka sin arbetssituation. Projekt Stolt omsorg i Ale, med omtanke och lust, har framskridit och projektledare arbetar för närvarande med prioritering, utveckling och implementering av inkomna förslag.

Överlag finns ett stort behov av att stabilisera situationen i personalförsörjningsfrågan. Mentorskap, seniora handläggare, administrativt stöd, förfinade introduktionsprogram, samlade kompetensutvecklingsplaner och handledning är exempel på åtgärder som införts, processas eller övervägs för att sektorn ska kunna profilera sig som en attraktiv arbetsgivare. Sjukfrånvaronivåerna har sjunkit men är självklart fortsatt ett fokusområde, hälsosamtal erbjuds medarbetare som har många korttidssjukfrånvarotillfällen och enhetschef kontaktar medarbetare på första sjukdagen som rutin i flera av verksamhetsområdena.

Ekonomi

Sektorn redovisar ett resultat i perioden om -0,2Mkr. Prognos för helår är nollresultat.

Även om totalen är i balans finns variationer inom sektorn. Vuxenenheten redovisar ett positivt resultat i perioden vilket är en förändring jämfört föregående år. Barn och unga redovisar ett underskott och detta förklaras till en inte oväsentlig del av undanträngningseffekter orsakade av det ökade mottagandet av ensamkommande barn. Ett ökat antal kommuninterna platser för ensamkommande barn kommer att möjliggöra fler hemmaplanslösningar inom ramen för barn och unga då platser kommer att kunna frigöras på Spinnriet. Arbetet är dock fördröjt och fler kommuninterna platser beräknas vara i drift under senhösten. Det ekonomiska underskottet på barn och unga balanseras av intäkter från Migrationsverket som, än så länge, översätter kostnaderna. Det finns dock behov av att intensifiera insatserna för ensamkommande barn för att stödja dem i övergången från kommunens stöd till ett självständigt liv med egen försörjning och eget boende vilket kommer att öka kostnaderna under innevarande år och delar av 2017. Det finns ett stort behov av att säkerställa finansieringen för detta.

Hemtjänstens resultat för perioden är negativt och så även prognosen på helår. Problematiken är komplex och arbete sker på flera fronter samtidigt. Den ersättningsmodell som används stöder inte fullt ut arbetet och modellen ses för närvarande över. Målsättningen är rimliga budgetförutsättningar inför 2017.

Funktionshinder, särskilda boenden och hemsjukvård prognosticerar underskott på helår. Dessa verksamheter är känsliga då några få extremt vårdkrävande individer kan driva kostnader på ett sätt som inte är möjligt att kompensera för i övriga delar. Det ekonomiska läget bedöms trots detta mer stabilt än samma period förra året.

9 Sammanfattning Samhällsbyggnadsnämnden

Kund/Brukare

Ale kommun har per augusti månad nästintill uppnått det uppsatta årsmålet om en befolkningsökning om 1,5 procent genom en ökning av 410 stycken nya alebor. Sektorn har genomfört en rad förändringar för att arbeta smartare och möta det ökade inflödet av ärenden. Det är nu viktigt att de övriga verksamheterna kan hinna med i takten för att den kommunala servicen ska vara fortsatt hög och pålitlig.

Renhållning är en viktig servicefunktion i kommunen. Sektorn arbetar hårt mot mål att möjliggöra för invånarna att vara en del av det hållbara samhället genom att underlätta och främja de översta stegen i avfallstrappan så som återvinning, återanvändning och avfallsminimering. Insamling av matavfall har ännu ej påbörjats. Utredningen om FNI, fastighetsnära insamling, är klar och har delgetts samhällsbyggnadsnämnden. Sektorn hoppas på ett beslut om framtida avfallshantering i kommunen under hösten. Om beslutet låter vänta på sig ytterligare kommer möjligheterna att nå målen i A2020 att minska drastiskt.

Processer

Den största utmaningen för att nå målet om hållbar tillväxt är att våra orter utvecklas i samförstånd och i avvägande mellan invånares, exploatörers och myndigheters intressen. Det är därför viktigt att prioritera vid uppstart av detaljplaner med hänsyn till kommunens utvecklingsmål, möjlighet till genomförande såväl som innebörd för kommunens samtliga verksamheter.

En förutsättning för att klara det ökade planeringstrycket är att arbeta med utveckling av processer. Dels för att utveckla och effektivisera arbetet men också för att skapa förutsättningar för ett kontinuerligt förbättringsarbete. Den första etappen inom kvalitetsarbetet med samhällsbyggnadsprocessen kommer att troligtvis att vara färdigställd vid årsskiftet. Då kommer en verksamhetshandbok i processform att publiceras på intranätet. Detta kraftfulla, digitala verktyg kommer att underlätta för medarbetarna i det dagliga arbetet men också öka förståelsen för de som indirekt berörs av processen. En publik version kommer under 2017 att publiceras på hemsidan där entreprenörer, invånare samt andra intressenter kan ta del av informationen. Förhoppningen är att insynen kommer att öka förståelsen för handläggningstid samt taxor.

För att ytterligare kunna effektivisera arbetet i projekten är det nödvändigt att införa ett modernt projektverktyg.

Resurser

För att kunna möta upp den planering som krävs för att fortsatt nå tillväxtmålet och de insatser som genomförande av byggnationerna har sektorn haft behov av ytterligare tjänster, vilka är under rekrytering. Vissa befattningar är fortfarande mer svårrekryterande än andra och tar längre tid. Utökningen av tjänster innebär ett ökat behov av arbetsplatser vilket har tillgodosetts genom en mindre ombyggnad.

Sektorn arbetar på olika sätt för att få fler att intressera sig för arbete inom kommunal sektor. Detta görs bland annat genom medverkan i traineeprogrammet Framtidens samhällsbyggare i GRs regi. Ale kommun, genom va-enheten, medverkar också i ett projekt där nyanlända svenskar får chansen att praktisera under 3-6 månader i en kommun inom GR och enheten har en praktikant som är civilingenjör och kommer praktisera till oktober 2016.

Ekonomi

Tillväxten ökar naturligt taxeintäkterna för bygglov. Överskottet planeras användas för att utveckla och utöka handläggningsverksamheten samt ta fram nya styrdokument som kan effektivisera i de enskilda ärendena och arbetsprocesserna. Framöver kommer taxeintäkterna fördelas mellan de verksamheter som är involverade i bygglovsprocessen. Prognosen för året kvarstår, vilket innebär ett positivt resultat för taxeintäkterna på bygglov.

Verksamhet miljö har en negativ budgetavvikelse, vilket främst beror på mindre avgiftsintäkter än beräknat då basverksamhetsuppgifterna inte fått den tid som planerats. Införandet att Castor miljö, projekttid, låg bemanning, introduktionstid för nyanställda är några orsaker till den uppkomna situationen. Budgetunderskottet kommer att kvarstå under året. Balans mellan basverksamhet, projekt och kvalitetsarbete behöver bli bättre.

Ett antal åtgärder har påbörjats under året såsom utbyte av uttjänta belysningsstolpar som har mycket hög prioritet samt arbetet med handlingsplan för övertagande av enskild allmän plats. Båda dessa områden kommer på sikt att innebära högre kostnader i form av kapitalkostnader samt drift- och underhållskostnader.

Va-enheten står inför stora ekonomiska utmaningar när överföringsledningen från Älvängens reningsverk till Ryaverket färdigställs. Önskvärt är därför att kunna bygga VA:s resultatfond fram tills dess för att om möjligt begränsa framtida taxehöjningar.

10 Sammanfattning Kultur- och fritidsnämnden

Kund/Brukare

Under årets första del har det kommit in färre ansökningar till Tvärballa bankomaten än förväntat men den totala andelen av ungdomarnas egenplanerade aktiviteter är i stället mycket fler. Detta visar att väldigt många av de aktiviteter ungdomarna önskar planera inte kräver någon större ekonomisk insats.

Antalet besökare på aktiviteter som ungdomar eller själva planerat och/eller producerat:

- Tvärballa bankomaten 121 ungdomar
- Feriearbetarnas aktiviteter 571 ungdomar
- Övriga aktiviteter 1061 ungdomar
- Totalt: 1753 ungdomar

Viktigt att betona är att samma ungdom kan förekomma flera gånger i statistiken då vi endast räknar det totala antalet deltagare för varje aktivitet och sedan lägger ihop dessa summor.

En slutsats som ändå kan dras av detta är att enhetens arbete med att utbilda personalen i hur vi arbetar med att inspirera och stödja ungdomarna i att själva planera och producera aktiviteter i den ordinarie verksamheten har börjat visa sig i verksamhetens resultat.

Genom att våra ungdomar, föreningslivet och andra kommunala instanser samverkat med olika aktörer internt som externt har kultur och fritid kunnat erbjuda kommunens barn och ungdomar en mängd olika sommaraktiviteter. Kultur- och fritid har kunnat erbjuda sommaraktiviteter under sommaren, nästan alla dagar i juni, juli och augusti (efter skolavslutning fram till skolstart). 86% av sommaraktiviteterna har barn och ungdomar varit med och planerat.

Ökad tillgång till folkbibliotek utanför ordinarie öppettider skapar förutsättningar för nya mötesplatser och ett ökat användande av kommunens alla bibliotek. Kultur- och fritid har valt att satsa på att utveckla de olika kommunalernas filialbibliotek som arenor för lokalsamhället genom att göra dem mer öppna och därmed tillgängliga större delen av dygnet. Kommunens fyra bibliotek är alla centralt placerade i respektive ort. Allt fler Älvängenbor börja hitta till sitt nya bibliotek och antalet personer med Meröppetkort ökar kontinuerligt.

Folkbiblioteket kommer att utveckla de delar av biblioteksverksamheten som Bibliotekslagen pekar ut som speciellt viktiga, såsom service till personer med funktionshinder och till personer med andra modersmål än svenska.

Processer

Kultur- och fritidsverksamheten har under senare verksamhetsår tydligt präglats av delaktighet och inflytande. Initialt har det avspeglats tydligast i biblioteksverksamheten och inom den öppna fritidsverksamheten. Under 2016 ligger detta fokus nu också på kulturskolan.

Det är viktigt att se över hur eleverna kan nås på bästa sätt. En dialog är inledd med eleverna via elevforum, kulturskolans elevråd. Kulturskolan bör även samarbeta mer med öppen fritidsverksamhet för att gemensamt se över de behov som unga vuxna uttrycker och hur kulturskolan kan äga de frågor som är riktade till kulturaktiviteter och behov av kurser.

Resurser

Kultur- och fritidsverksamheten har presenterat förslag på hur verksamheten kan utvecklas i Kulturum utifrån uppdraget. Som grund för detta förslag har en behovsanalys arbetats fram i sektorn. Genom en tydlig avgränsning mellan skola och det som för allmänheten är den öppna och publika delen skapas nödvändiga förutsättningar för samtliga aktörer i fastigheten.

Antalet anställda har minskat något sedan viss personal flyttades till den nya Internserviceorganisationen. Vidare har det varit relativt många vakanser inom främst öppen fritid under första halvåret vilket gör att antalet tillsvidareanställda har varit lägre än vid samma tid förra året.

Sjukfrånvaron minskar jämfört med samma period föregående år vilket upplevs som oerhört positivt.

Ekonomi

Kultur- och fritidsnämnden uppvisar ett överskott för perioden på cirka 1800 tkr. Överskottet är förknippat med en rad olika faktorer som i viss mån är svåra att påverka. En stor del av överskottet är förknippat med det specialdestinerade anslaget till utbyggnationen av säkra ridvägar. Föreningen har ännu inte inkommit med kostnader för denna åtgärd vilket föranleder att anslaget är outnyttjat vid tidpunkten för delårsbokslutet, undantaget del av anslaget som använts för att teckna ett drifts- och skötselavtal med föreningen för underhållet av befintliga ridvägar.

En stor del av nämndens överskott går att härleda till vakanta tjänster under våren. Merparten av vakanserna har funnits under den öppna fritidsverksamheten men även den administrativa sidan har under våren haft en vakans vilket bidrar till periodens överskott.

11 Sammanfattning Överförmyndarnämnd

Kund/Brukare

Ett av överförmyndarnämndens mål är att möjliggöra att fler kommuninvånare ställer upp som ställföreträdare för de personer som behöver en företrädare vad gäller förvalta egendom, bevaka rätt och sörja för person. Detta görs genom synliggörande av behovet, hög tillgänglighet samt erbjudande av utbildningstillfällen. Behovet av kompetenta ställföreträdare för individer med en allt mer komplex problematik har noterats, varför tillgången till lämpliga ställföreträdare kommer vara nämndens stora utmaning framigenom. Det finns en risk att individer får vänta länge på det stöd de har rätt till om inte lämpliga ställföreträdare finns att tillgå.

Andelen ensamkommande barn i behov av god man ligger still på grund av restriktiv invandringspolitik. I dagsläget kan överförmyndarnämnden möta behovet av ställföreträdare till ensamkommande barn.

Processer

Arbetet med att ta fram processbeskrivningar av de viktigaste processerna fortlöper. Rutiner för hur inkomna handlingar och pågående ärenden ska hanteras behöver tydliggöras för att minska risken för felaktig hantering eller fördröjning i handläggningen. Finns behov av att tydliggöra processer och ha en fastställd rutin för rekrytering, samt möjlighet att katalogisera tilltänkta ställföreträdare utifrån specifika kunskaper och meriter då kraven på tilltänkta ställföreträdare ökar eftersom en allt svårare problematik och samsjuklighet ofta kan ses hos huvudmännen.

Resurser

Överförmyndarnämndens verksamhet sköts av två tjänstemän, 1,75. De båda delar ett mindre kontorsrum där aktuellt arkiv, samt närarkiv finns i nära anslutning. Närheten möjliggör löpande samtal i ärenden, varför komplicerade ärenden är kända av båda handläggarna. Lokal för spontana besök av huvudmän och ställföreträdare är nödvändigt och finns endast periodvis att tillgå, vilket är olyckligt då de ärenden som hanteras är sekretessbelagda.

Till stöd i sitt arbete har tjänstemännen datasystemet Wärna, ett specifikt utformat system för verksamheten.

I det fall den höga ärendemängden gällande ensamkommande barn kvarstår, bör övervägande göras om antalet årsarbetare bör utökas då det i dagsläget inte finns tidsutrymme för vare sig förbättrings- och utvecklingsarbete eller de aktiviteter enheten tidigare genomfört för att marknadsföra och locka nya ställföreträdare. Fördjupande utbildningsinsatser för redan anlidade ställföreträdare har prioriterats bort under året vilket är olyckligt, då självgående och kompetenta ställföreträdare är viktigt för att såväl frigöra tid från verksamhetens tjänstemän och för att säkerställa rättssäkerheten för huvudmännen.

Ekonomi

Överförmyndarnämndens budget är liten sett i relation till kommunens övriga verksamheter. Möjliga intäkter är ersättning från Migrationsverket, då för faktiska kostnader för gode män för ensamkommande barn under asyltiden. Dock täcker denna intäkt ej uppför ökade administrationskostnad. Ett avtal med socialtjänsten om en omfördelning av statlig ersättning vilken utbetalas till kommunen utan särskilt ansökan då barnet får uppehållstillstånd, gör gällande att överförmyndarnämnden ska få 25 tkr från socialnämnden då ett barn som är anvisat till Ale får uppehållstillstånd. Tidigare har faktiska kostnader samt en administrationskostnad för alla barn som fått uppehållstillstånd återsökts internt från socialnämnden oavsett vilken kommun som var anvisningskommun. Överförmyndarnämndens del av Ale kommuns kostnader för mottagandet av ensamkommande barn kommer tydliggöras, då denna kostnad inte kommer gå obemärkt förbi. I det fall majoriteten av de barn som idag finns inskrivna i verksamheten får uppehållstillstånd och kostnaden därför inte längre kan återsökas från Migrationsverket, kommer dock den ersättning enligt ovanstående överenskommelse inte täcka kostnaderna då flera barn har en annan anvisningskommun än Ale. Utvecklingen bör följas noga, och eventuellt bör ett beslut om omfördelning av statliga medel tas i fullmäktige, då det inte bedöms som rimligt att överförmyndarnämndens verksamhet vilar på en överenskommelse på tjänstemannanivå.

I övrigt består den större delen av verksamhetens kostnader, förutom löner till tjänstemännen, av lagstadgat arvode till ställföreträdare. Arvodena följer Sveriges kommuner och landstings rekommendation, (10-30% av prisbasbeloppet/år) och låg tidigare på den lägsta nivån. Överförmyndarnämnden har beslutat att från och med nästa år höja det normala arvodet till 15 % av prisbasbeloppet dels då flera kommuner i GR, Göteborgsregionen, gjort så och dels för att såväl behålla som att locka till sig ställföreträdare till uppdrag enligt föräldrabalken bedöms detta som nödvändigt.

Utvecklingen med en ökad andel tunga ärenden som kräver större engagemang och insats, med förhöjda arvoden som följd, ses i Ale kommun, liksom i många andra kommuner. Överförmyndarnämndens verksamhet är slimmad och kostnaderna härrör i mycket hög grad från just arvoden till ställföreträdare. Rätten till skäligt arvode är lagstadgat, och en nödvändighet för att locka individer att ta uppdrag är att de känner att det får ersättning för de arbete de gör. Uppdraget har ett starkt ideellt inslag och ställföreträdare tar inte uppdrag för ekonomisk vinning, men detta till trots så är arvodet en av de skäl som kan få en lämplig ställföreträdare att åta sig uppdrag och kvarstanna som en resurs.